

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

***Kulturers Påverkan på Upplevelsen av Arbetslösa och
Meningen med Arbete***

**Maria Lilius
Lina Rönningberg**

Kandidatuppsats vt 2006

Handledare: Roger Sages
Examinator: Clemens Weikert

Abstract

The aim of the study was to distinguish if there was a difference between how work is perceived and how unemployed are viewed by people in collectivistic and individualistic cultures. A phenomenological approach was used in order to capture the participants life-worlds and their meaning constitution of a phenomenon, in this case the meaning of work and how unemployed are viewed. Subjects from different parts of the world, belonging to either a collectivistic or individualistic culture, participated in this study. Data was collected by self-reports which were analyzed by the method of MCA (Meaning Constitution Analysis) and the software Minerva. The results indicated that there were differences in how individuals from collectivistic cultures compared to individuals from individualistic cultures reflected about the meaning of work. No differences were found in how the participants viewed unemployed, regardless of their culture.

Key words: Intercultural psychology, Phenomenology, MCA, Individualistic culture, Collectivist culture, Meaning of work, Unemployed

Innehållsförteckning

Inledning	5
Presentation av teorier	5
Teoribakgrund för kultur	5
Begreppet kultur	5
Interkulturell psykologi	6
Kollektivism och individualism	7
Teoribakgrund för arbete och arbetslöshet	8
Begreppet arbete	8
Arbetets mening	9
Arbetslöshet	10
Specifikt för uppsatsen	11
Syfte	11
Mål	11
Avgränsningar	12
Kvalitativa metoder	12
Fenomenologi	13
Validitet	15
Metod	16
Design	16
Tillvägagångssätt	16
Urval	17
Datainsamling	17
Material	17
Fråga	18
Bilder och bildfråga	18
Bakgrundsinformation	19
Analysmetod	19
MCA	20
Resultat	20
Del A	22
Komplett analys och tolkning av deltagarna från Sverige och Syd Korea	22
Del B	38
Kortfattad beskrivning av resterande deltagare	38
Del C	48
Likheter och skillnader mellan deltagarna	48
Arbetets mening	48
Arbetslösa	49

Diskussion	49
Arbetets mening	50
Arbetslösa och arbetslöshet	54
Slutdiskussion	56
Källkritik	58
Validitet	58
Felkällor	59
Kritik mot Minerva	59
Framtida forskning	60
Referenslista	62

Inledning

Att undersöka vad människor i olika kulturer upplever som meningen med arbete och hur de ser på arbetslösa känns aktuellt med tanke på den kulturella mångfald som råder idag, framför allt i arbetslivet. Arbetslöshet är mer eller mindre utbredd i alla länder och förståelse för hur människor uppfattar arbetslösa kan vara ett första steg i att bekämpa eventuella fördomar. Denna studie hamnar inom området interkulturell psykologi och fokus ligger på att jämföra människor i olika kulturer för att upptäcka eventuella kulturbundna variationer. Uppsatsen görs på individnivå, då vi först undersöker deltagarna var för sig för att sedan se om det finns likheter eller skillnader mellan dem i deras syn på arbetslösa och vad som är meningen med arbete.

Presentation av teorier

Teoribakgrund för kultur

Begreppet kultur

Begreppet kultur är väldigt brett och har troligtvis olika innebörd för olika människor samtidigt som det syftar på olika saker i olika sammanhang. En bred och vanligt förekommande definition är att kultur utgörs av delade attityder, uppfattningar, normer och värderingar. Kultur ses som en viktig faktor som påverkar hur tankar och beteende formas hos alla människor. (Triandis, 2002)

Om man tittar tillbaka i tiden i sökandet efter en allmän definition visar det sig även här att olika personer definierat begreppet olika. Cicero talade om själsodling, renässansens humanister om att odla intellektet. Samuel fon Pufendorf kontrasterade kulturtillstånd mot naturtillstånd och utvidgade begreppet från att handla om individen till att gälla gruppen. Kant definierade kultur som ”något högre än naturen själv kan åstadkomma”. Herder använde ordet kultur och kultiverad om den historiska utvecklingen. Spengler ansåg att kultur är en organisk livsytring som föds, utvecklas, fulländas och dör inom nationer, folk och samhällsgrupper. Edward Taylor använde termerna kultur och civilisation som synonymer. Så är det fortfarande ofta i tekniskt utvecklade länder, och man syftar då på ”den komplicerade helhet som innehåller erfarenheter, tro, moralbegrepp, rättsföreställningar, seder och alla övriga färdigheter och vanor en människa har förvärvat som samhällsmedlem”. Sociologen Alfred Weber använde termen kultur om företeelser som kräver värdeomdömen, exempelvis filosofi,

religion, konst och civilisation. Robert M. MacIver menade att kultur är målet, civilisationen medlet. (Nationalencyklopedin, Band 11, 1993)

Begreppet kultur kan även diskuteras utifrån ett flertal dimensioner. Nivå av stränghet innebär att olika kulturer har olika mycket regler, normer och idéer om vad som är korrekt beteende i olika situationer. I stränga kulturer blir människor upprörda när andra inte följer samhällets normer. Det finns även en antagen skillnad mellan aktiva och passiva kulturer. I aktiva kulturer försöker människorna ändra omgivningen så att den passar dem och i passiva kulturer anpassar sig människorna så att de passar in i omgivningen. Aktiva kulturer är mer tävlingsinriktade och handlingsinriktade. Passiva kulturer är mer samarbetsinriktade och människor anstränger sig för att komma överens med varandra. Man skiljer även mellan diffusa och specifika kulturer. I diffusa kulturer gör man ingen skillnad på en människa och vad denna människa gör, medan man i specifika kulturer kan ha en åsikt om en människas agerande men en annan om dennes personlighet. (Triandis, 2002)

Interkulturell psykologi

Forskningen för interkulturell psykologi syftar till att klargöra principer för mänskligt beteende i en global och interkulturell kontext. Det är inte bara likheter och skillnader mellan människor i olika kulturer som är av intresse utan även att utöka den kunskap som finns om människor idag. Forskningen syftar till att undersöka om psykologiska principer är universella, det vill säga stämmer in på alla människor oavsett kulturell tillhörighet, eller om de är kulturellt specifika, och då ser olika ut i olika kulturer. Den forskning som tidigare gjorts har främst varit begränsad till att omfatta människor inom enskilda länder. Genom att studera människor i olika länder undersöks om den nya kunskapen faller inom ramen för resultaten av tidigare forskning eller om nya upptäckter görs.

(Jahoda, 2002, Matsumoto, 2000)

Med kultur avses för det mesta någon typ av generalisering av människor, till skillnad från de flesta andra områden inom psykologi, där det är enskilda individer som är i fokus. Resultat kan skilja sig åt beroende på om det är individer eller grupper som undersöks. Inom den interkulturella psykologin är det därför viktigt att förstå relationen mellan analyser på individnivå och gruppnivå. Något som är omöjligt att undvika vid interkulturella studier inom psykologi är metodologiska utmaningar. I de flesta psykologiska studier fokuseras det på variationer i populationer av individer. Inom den interkulturella psykologin behandlas kultur som ett huvudkoncept och en individ kan inte ha en kultur, utan kultur är något som delas av många individer. Forskarna studerar främst storskaliga grupper utifrån etnicitet eller

nationalitet. Kulturer utgörs dock av individer och det pågår en ständig påverkansprocess mellan individer och kultur. Individer växer upp och socialiseras in i en viss kultur samtidigt som individuella handlingar av ett flertal individer kan ändra en kultur med tiden. Trots detta är påverkan från kultur till individ mer påtaglig. På grund av detta har det inom den interkulturella forskningen gjorts en ansats till att försöka klassificera världen utifrån nationella kulturer. Denna kulturnivåanalys behandlar varje nation eller etnisk grupp som en kategori. Det är dock vanligt att forskare utgår från en grupp individer och låter deras resultat karaktärisera hela nationer. Större delen av data som är av intresse för psykologer måste alltså samlas in via individer. (Smith, 2002)

Trots den vanliga utgångspunkten att kultur är kopplat till nationalitet är det viktigt att vara medveten om att det är lätt att missa karaktäristika hos individer, som t ex etnicitet, språk och religion. Inom nationaliteter finns det ofta urskiljbara subkulturer, som inte räknas som egna kulturer i interkulturell forskning. Interkulturella variationer är en oundviklig del av kulturell variation i allmänhet och ofta till och med större än variationen mellan olika kulturer. Att studera dessa interkulturella variationer i sig är en viktig del i att förstå tvärkulturella skillnader över huvud taget. (Smith, 2002)

Kollektivism och individualism

Kollektivism beskrivs i Bonniers uppslagsverk (Band 10, 1995) som en åskådning enligt vilken människan främst är en samhällsvarelse och individens intressen bör underordnas samhällets. Individer i kollektivistiska kulturer ser sig själva som förbundna till andra individer inom kulturen. Individerna är således inte självständiga utan är starkt beroende av andra (Juang & Matsumoto, 2004). Kollektivism refererar även till starka emotionella band som individen har till såväl familj som andra grupper som är av betydelse för individen. Gruppens mål är av större betydelse än individens egna vilket också symboliseras genom acceptansen av en hierarki. Individen anpassar sitt beteende efter de normer som råder i gruppen och offerar därmed sina egna behov till förmån för gruppens. (Strohschneider, 2002)

Individualism beskrivs i Bonniers uppslagsverk (Band 8, 1995) som en åskådning som hävdar den enskildes rätt och värde gentemot arten, kollektivet och samhället. Individer i individualistiska kulturer ser sig själva som självständiga och separata varelser (Juang & Matsumoto, 2004). I de individualistiska kulturerna är individens egna mål av större vikt än gruppens och individer i dessa kulturer är inte lika starkt beroende av sociala grupper som individer i de kollektivistiska kulturerna. Det egna beteendet regleras efter individuella intressen och värderingar. (Strohschneider, 2002)

Flertalet forskare har föreslagit olika varianter på dimensioner av kulturella skillnader. En av de viktigaste dimensionerna om kulturell variabilitet är Hofstedes dimension om individualism och kollektivism (I-K dimensionen). Dimensionen bygger på den undersökning som Hofstede genomförde för det internationella företaget IBM i början av 1980-talet, som vid den tiden hade anställda i mer än 50 länder. Undersökningen byggde på ett frågeformulär som bestod av 126 frågor kring fyra teman (tillfredsställelse, perception, personliga mål och övertygelse samt demografi), och syftade till att fånga den individualistiska och kollektivistiska tendensen bland företagets anställda. Resultatet redovisades i en tabell där länderna listades efter den grad de överensstämde med individualistiska och kollektivistiska värderingar. USA, Australien och Storbritannien klassades som de mest individualistiska länderna medan Venezuela, Colombia och Pakistan klassades som de mest kollektivistiska. (Juang & Matsumoto, 2004)

I-K dimensionen har använts av såväl psykologer som sociologer för att förklara och tydliggöra skillnader mellan olika kulturer. Flera forskare har arbetat vidare med dimensionen för att utveckla den och dess användningsområde. Triandis fann att medlemmar i individualistiska kulturer inte är speciellt beroende av sina in-grupper och att individerna inte skapar starka band till dessa grupper vilket leder till att benägenheten till att hoppa av en grupp, om den skulle bli för krävande, är stor. I de individualistiska kulturerna är relationerna mellan individerna i en grupp således, i stor utsträckning, karakteriserade av en hög grad av självständighet. De kollektivistiska kulturerna skiljer sig mycket från de individualistiska. Medlemmarna i en kollektivistisk kultur är starkt beroende av att relationerna till sina gruppmedlemmar är bra och att grupperna är effektiva, vilket leder till ett engagerat medlemskap. (Juang & Matsumoto, 2004)

En fördel med I-K dimensionen är att det, bland tvärkulturella forskare, finns en överensstämmelse av hur begreppet individualistisk och kollektivistisk kultur ska tolkas (Juang & Matsumoto, 2004).

Teoribakgrund för arbete och arbetslöshet

Begreppet arbete

I uppslagsverket nationalencyklopedin (Band 1, 1989) definieras arbete som en verksamhet på vilken människor bygger sin försörjning. Inom nationalekonomin avser ”produktionsfaktorn arbete” vanligen den mänskliga verksamhet som bidrar till produktionen nyttigheter. Ibland åsyftas med arbete i detta sammanhang istället de människor som utför denna verksamhet.

Arbetets mening

Vad man ser som meningen med arbete är individuellt och det råder många delade åsikter. Ett sätt att se på det är att dela upp meningen i ett syfte, vad man ska uppnå med arbetet, och ett värde, i förhållande till andra mänskliga aktiviteter. Om ett arbete saknar både syfte och värde skulle det alltså betraktas som meningslöst. (Grenholm, 1994)

Vid en tillbakablick i tiden i syfte att undersöka vad några historiskt kända personer har sagt om meningen med arbete visar sig ett flertal teorier. Platon och Aristoteles var överens om att tillskriva arbete ett lågt värde i sig. De menade att arbetet var en aktivitet som måste utföras för att få ekonomiska resurser, som sedan kunde användas som medel för att uppnå andra mål. De ansåg att arbetet i sig varken medförde lycka eller tillfredsställelse, och därför ansågs det ha ett lägre värde än andra mänskliga aktiviteter. (Grenholm, 1994)

Marx såg på arbete som något ändamålsenligt och skapande, det vill säga något med högre syfte än att ge resurser till livsuppehälle. Han menade att människan genom att arbeta bearbetade världen till att tjäna hennes syften och förverkliga sig själv som ett medvetet väsen. (Grenholm, 1994)

F W Taylor menade att drivkrafterna att arbeta primärt var materiella och att människor strävar efter att erhålla de resurser som behövs för att öka sitt materiella välstånd. Han menade att människor för hög lön är beredda att prestera mer och även avstå från omväxling och självbestämmande i arbetet. (Grenholm, 1994)

Som ett svar på Taylors teori växte den så kallade human-relationsskolan fram. Enligt denna är människans drivkrafter till arbete primärt sociala. Arbetets funktion ansågs vara att producera de varor och tjänster som behövs i samhället och att individen ska utgöra en del av det nätverk av relationer som bygger upp samhället. Det som främst ansågs motivera människor att arbeta effektivt var att få ett socialt stöd från omgivningen, att vinna människors gillande och att uppnå social gemenskap med andra. (Grenholm, 1994)

Idag pågår en globalisering som tillför komplexitet till många arbeten, men som samtidigt öppnar möjligheter för en ny mentalitet där människor kan finna vad de anser vara meningen med arbete. En globalisering innebär både att människor delar problem och lösningar. Det finns de som menar att det enda mål vi kan uppnå med att arbeta är att erhålla ekonomiska resurser, men det finns andra som framhäver att arbete också kan tjäna till att stärka människors personliga identitet och självkänsla. Detta kan inträffa när en människa utför ett arbete som känns meningsfullt. Det bakomliggande resonemanget är att individen växer i sig själv när denne presterar i arbetet. En del har åsikten att arbete är en plikt medan andra ser arbetet som en social nödvändighet. Det finns även individer som tar avstånd från

det föregående och anser att arbete ska betraktas som ett nöje. Denna syn går ut på att vi arbetar för arbetets skull och att det är något positivt. Ett resonemang som förekommer är att människors produktivitet och kvaliteten på arbete hämmas av människor som ser arbete som en plikt eller något man måste göra för att tjäna pengar. En annan teori går ut på att människor har en arbetsinstinkt, som innebär att de har en vilja att använda sina förmågor och talanger för att uppnå mål, skapa och uttrycka sig själva. Utifrån detta synsätt är arbete en grundläggande och viktig faktor för människors hälsa. (Morin, 2004)

Människor från olika kulturer har ofta olika värderingar om arbete. Dessa värderingar utgörs bland annat av individuella orienteringar och attityder mot arbetet i sig själv, organisationen och personliga relationer till andra anställda på samma företag. Det har visat sig att människor från olika kulturer ser olika på vad som är meningen med arbete. Detta kan förklaras genom att människor ser sin roll i relation till arbete olika i olika kulturer, vilket till viss del kan förklaras genom kulturella skillnader i hur människor ser på ett antal arbetsrelaterade beteenden, exempelvis motivation och produktivitet, ledarskap och ledarstilar och beslutsfattande. (Matsumoto, 2000)

Människor i kollektivistiska kulturer ser ofta sin arbetsgrupp och organisationen de jobbar i som delar av sig själva. Banden de har med sina arbetskolleger och organisation är starkare och kvalitativt annorlunda jämfört med hur de ser ut för människor i individualistiska kulturer. Det är vanligt att de ser på arbete som att de fullgör en plikt gentemot en större grupp. I dessa kollektivistiska kulturer, är sannolikheten för att individen ska byta jobb betydligt mycket mindre än i individualistiska kulturer. Detta beror främst på det faktum att individer i kollektivistiska kulturer anser att de har ett socialt ansvar gentemot det företag eller den organisation de arbetar för, samt deras arbetskamrater och de övriga anställda på företaget. (Juang & Matsumoto, 2004, Matsumoto, 2000)

Människor i individualistiska kulturer har en mer självständig syn på sig själva och har därför lättare att separera sig själva från sina jobb och de gör en skillnad på sociala aktiviteter och jobbaktiviteter. I individualistiska kulturer är det vanligare att se arbete endast som ett sätt att tjäna pengar. (Matsumoto, 2000)

Arbetslöshet

I nationalencyklopedin definieras arbetslöshet som ett tillstånd som råder när personer kan och vill arbeta och är aktivt arbetssökande men inte finner arbete (Band 1, 1989)

Den allmänna uppfattningen om arbetslöshet är att det är något negativt, som har negativa konsekvenser för hälsan och som även för med sig en ekonomisk osäkerhet (Landy

& Conte, 2004). Vanligt är att det talas om psykosomatiska besvär som huvudvärk, magproblem, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Det har även skrivits en hel del om att människors psykiska välbefinnande påverkas negativt av arbetslöshet och att arbetslösa mår generellt sämre än de som har arbete. Övriga effekter som tas upp i samband med arbetslöshet är försämrad självuppfattning, jagupplevelse och i vissa fall social isolering. (Jönsson, 2003, Landy & Conte, 2004) De individer som är mest engagerade och involverade i sina arbeten och företag är också de som är mest utsatta för den psykologiska osäkerheten som arbetslöshet för med sig. (Landy & Conte, 2004)

Arbetslöshet kan vara på både gott och ont. Människor reagerar olika på arbetslöshet troligtvis därför att alla har olika erfarenheter av både arbete och arbetslöshet. Det har visat sig att det finns skillnader i psykiskt välbefinnande mellan olika grupper av arbetslösa. Personer som står nära arbetsmarknaden, kanske i väntan på nytt jobb och äldre som snart ska gå i pension mår bättre än andra arbetslösa. Det finns studier som visar att en del individer välkomnar arbetslöshet för att slippa ifrån dåliga arbetsförhållanden. Dessa människor upplever arbetet uteslutande som något tråkigt och isolerande. Därför kan det få positiva effekter att lämna ett arbete med dåligt innehåll, och negativa effekter att stanna kvar vid ett arbete med låg arbetstillfredsställelse. (Jönsson, 2003)

Specifikt för uppsatsen

Syfte

Syftet med uppsatsen är att klargöra om det finns någon skillnad mellan hur människor i individualistiska och kollektivistiska kulturer uppfattar arbetets mening och arbetslösa.

Mål

Att reda ut hur olika personer upplever och resonerar kring ovanstående kan bland annat underlätta för personer i olika kulturer att förstå sina medmänniskor, genom att öka kunskapen om andra människor. Detta gäller både när personer ska förstå sin egen kultur och när människor reser, jobbar eller bosätter sig i andra kulturer.

Det är av stor vikt att anställda i organisationer och på företag förstår varandra för att kunna samarbeta och uppnå så bra resultat som möjligt. Det kan dessutom avhjälpa människors stress om de vet vad som förväntas av dem, både i sin egen och i andra kulturer. Mångfald i kombination med saknad av förståelse kan leda till både förvirring, missförstånd och ilska. Möten mellan människor från olika kulturer blir allt vanligare vilket gör det

fördelaktigt att känna till de kulturella skillnader som påverkar människors sätt att se på arbetslösa och meningen med arbete.

Avgränsningar

Vårt val att inom området kultur koncentrera oss på att jämföra hur människor uppfattar arbete och arbetslöshet inom individualistiska och kollektivistiska kulturer beror på att vi anser att detta var den intressantaste infallsvinkeln.

Kvalitativa metoder

Den kvalitativa metoden bygger på induktiv data-analys, vilket innebär att forskaren låter data tala för sig själv och därmed försöker styra så lite som möjligt, när denne ska komma fram till en beskrivning av ett fenomen (en individs meningskonstitution). När all data är insamlad försöker forskaren upptäcka meningen, lägga in egna reflektioner, koppla till existerande teorier och till sist dra slutsatser. (Maykut & Moorehouse, 1994)

Den kvalitativa metoden kännetecknas av att forskaren intar ett undersökande och beskrivande fokus. Det handlar om ett framväxande design, det vill säga att anpassa studien efter vad som visar sig. Forskaren är öppen för vad denne kan lära sig av fenomenet i fokus. Denne gör ett målmedvetet urval, vilket innebär att personer väljs ut till undersökningen med målet att påvisa skillnader eller likheter mellan olika grupper. Ett flertal metoder är tillgängliga för att samla in data. Metod väljs efter vad det som ska studeras, exempelvis lämpar sig intervjuer då forskaren vill tolka ord och observation om denne vill tolka handlingar. Vid rapportering av resultatet, bör forskaren ge en så detaljerad beskrivning som möjligt av data, för att låta läsaren själv tolka och avgöra om informationen är generaliserbar till andra situationer och personer. (Maykut & Moorehouse, 1994)

Den kvalitativa forskaren använder sig själv som instrument (human-as-instrument) för att uppnå förståelse. Forskaren sätter sig in i andra människors perspektiv, situation och upplevelser och har således en viktig roll, både som insamlare och tolkare av data. Detta bygger på antagandet att människan är det enda instrument som är tillräckligt flexibelt för att förstå sig på mänskliga upplevelser och föränderliga situationer. (Maykut & Moorehouse, 1994)

Forskaren, som utgår från kvantitativa metoder, använder sig av standardiserade test och statistiska analyser. Till skillnad från de kvalitativa forskarna, sätter forskarna som utgår från kvantitativa metoder i förväg upp hypoteser, för att sedan undersöka om data passar in i dessa. (Maykut & Moorehouse, 1994)

Fenomenologi

En fenomenologisk ansats valdes eftersom syftet med uppsatsen är att förstå deltagarnas subjektiva meningsuppbyggnad av ett psykologiskt fenomen. Detta för att undersöka om det finns en skillnad i hur individer från olika kulturer, såväl individualistiska som kollektivistiska, uppfattar arbetets mening. Intresset ligger även i att förstå den bild deltagarna har av arbetslösa i sina respektive länder. Uppsatsen syftar inte till att göra generaliseringar utifrån de resultat som fås utan målet är snarare att få en förståelse för individernas meningsuppbyggnad kring dessa psykologiska fenomen.

Fenomenologin grundades av filosofen och matematikern Edmund Husserl (1859-1938) och ordet fenomenologi i sig betyder ”läran om det som visar sig”. Fenomenologin skulle bli den vetenskap som studerade kärnan av ett problem och ett av dess syften var att utgöra en grund för psykologin samt andra samhällsvetenskaper. (Karlsson, 1993) Den fenomenologiska forskaren vill besvara frågorna ”vad” och ”hur” något är snarare än ”varför”, och således klargöra situationer som individen genomlever i sitt dagliga liv. (Karlsson, 1993).

Inom fenomenologin anses individen och dennes värld vara konstituerade ihop. ”In the truest sense, the person is viewed as having no existence apart from the world, and the world as having no existence apart from the person.” (Maykut & Moorehouse, 1994, s. 3)

I den kvantitativa forskningen försöker forskaren kontrollera kontexten i vilken ett fenomen studeras, genom att exempelvis genomföra laboratorieexperiment. Detta görs i syfte att reducera fenomen till identifierbara variabler utifrån vilka generaliseringar är möjliga. I den kvalitativa forskningen försöker forskaren däremot förbli så trogen ett fenomen som möjligt. För att förbli trogen ett fenomen krävs det att deltagare har förstahandsupplevelser av en viss situation, som de sedan utgår från i beskrivningen om vilka händelser som skedde i verkligheten. Husserl ansåg att studier av de individuella erfarenheterna var det enda sätt genom vilket man kunde få sann kunskap om ett fenomen. (Smith, 2003)

Målet inom fenomenologin är att på ett så exakt sätt som möjligt fånga individens upplevelse av ett fenomen i den kontext som fenomenet skedde. Forskaren försöker, genom analyser och undersökningar, söka de meningar som bygger upp ett fenomen. (Smith, 2003)

”Fenomenologin intresserar sig för att klargöra både det som framträder och det sätt på vilket det framträder. Den studerar individernas perspektiv på sin värld, försöker i detalj att beskriva innehåll och struktur hos individernas medvetanden, förstå den kvalitativa mångfalden hos deras upplevelser och göra deras väsentliga mening explicit. Fenomenologin

söker gå utöver de omedelbart upplevda innebörderna för att artikulera en förreflektiv nivå av levda innebörder, för att göra det osynliga synligt” (Kvale, 1997 s. 54).

Inom fenomenologin finns det ett flertal viktiga begrepp. Ett av huvudbegreppen är *intentionalitet* som handlar om att människors medvetande alltid är riktat mot ett objekt, exempelvis något som finns i deras minne eller en önskning. Intentionaliteten omvandlar människors upplevelser till en helhetsbild och tilldelar dem en mening, vilket är en ständigt pågående process. Således finns det en koppling mellan intentionalitet och mening. Denna koppling är orsaken till varför begreppet är så viktigt inom fenomenologin, eftersom fenomenologin handlar om att fånga den mening som individer tilldelar olika fenomen. (Sages m fl, 2001)

För att kunna göra beskrivningar av medvetenhetshandlingarna och utifrån individernas redogörelser kunna inhämta så exakt data som möjligt, introducerade Husserl så kallade *attitudinal modifications*. En av dessa, *attitudinal shifts* utgörs av en *epoché*. En *epoché* inleder alltid den fenomenologiska analysen. Husserl inspirerades av Descartes då han utvecklade detta koncept. Enligt Descartes föregår kunskap baserat på intuition och essens, empirisk kunskap. En *epoché* innebär att forskaren försöker åsidosätta all sin tidigare kunskap om ett fenomen, och reglera sina förutfattade meningar om detta fenomen för att kunna bilda sig en så tydlig bild som möjligt av en individs meningsskapande. (Moustakas, 1994, Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Smith, 2003)

Den andra *attitudinal modification* utgörs av en fenomenologisk reduktion (Smith, 2003). Detta innebär att den vardagliga förförståelsen och den vetenskapliga förkunskapen om ett fenomen sätts inom parentes, för att forskaren ska kunna komma fram till en förutsättningslös beskrivning av det fenomen som studeras. Reduktion leder dock inte till en total frånvaro av förutfattade meningar, utan snarare att dessa analyseras kritiskt. (Kvale, 1997, Smith, 2003)

Begreppet *horisont* syftar till den uppfattning som människor har av något, exempelvis en händelse, en situation eller en relation. Horisonterna förändras ständigt under en individs livstid. Tillsammans bildar samtliga horisonter individens livsvärld, som är grunden för alla erfarenheter. (Lindén & Szybeck, 2003)

En *livsvärld* är något som alla människor har och innehållet i dessa varierar stort. Livsvärldarna uppstår genom individens dagliga upplevelser och består således av dennes upplevelser av sin värld. (Kvale, 1997, Lindén & Szybeck, 2003)

“Livsvärlden är världen sådan den träffas på i vardagslivet och erbjuds som en direkt och omedelbar upplevelse oberoende av och före några förklaringar.” (Kvale, 1997, s. 55)

Validitet

Eftersom den kvalitativa och kvantitativa forskningen skiljer sig så mycket åt krävs det, i den kvalitativa forskningen, andra kriterier än i den kvantitativa för att mäta en studies validitet (Lindén & Szybeck, 2003, Maykut & Moorehouse, 1994, Smith, 2003).

Validitet kan delas in i intern och extern validitet. Intern validitet refererar till hur trovärdigt ett forskningsfynd är medan den externa validiteten syftar på till vilken grad forskningsfynden kan överföras till andra situationer, än de i vilka undersökningen genomfördes. (Lindén & Szybeck, 2003)

Polkinghorne (Lindén & Szybeck, 2003) diskuterade en valideringsprocess vid namn ”the assertorial system”. Detta system går ut på att forskaren, för sakkunniga, presenterar sin studie och de resultat som denne kommit fram till. Därefter undersöks studien av de sakkunniga i syfte att avgöra huruvida studiens slutsats är valid eller inte. Hur hög validitet en studie har beror på hur övertygande studiematerialet är. Detta system används ofta för att lyckas övertyga andra om att ett förslag är riktigt, och det används även inom rättsväsendet för att betyga någons skuld eller oskuld.

I den kvantitativa forskningen är generaliserbarhet av stor vikt. Inom den kvalitativa forskningen är detta däremot inte en prioritet. Detta beror på att forskaren eftersträvar den individuella meningskonstitutionen. Generaliseringar görs endast i de fall där det i datatolkningen eller betydelsekonstitutionsanalysen finns indikationer på att generaliseringar är möjliga. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999)

Lucy Yardley (Smith, 2003) har publicerat en skrift med viktiga riktlinjer för hur bedömningen av kvaliteten i kvalitativ forskning ska gå till. Hennes riktlinjer baserar sig på tre principer.

1. sensitivity to context
2. commitment, rigour, transparency and coherence
3. impact and importance

1. En undersökning ska alltid visa en känslighet till den kontext i vilken den genomförts.

Forskaren kan exempelvis visa sensitivitet till inhämtad data genom att i studien presentera utdrag av deltagarnas svar för att på så vis ge exempel på vad slutsatsen baseras på.

2. Den andra principen kan visas på olika sätt. Den grad av engagemang som forskaren visar ger en indikation på dennes förpliktelse, exempelvis om denne genomfört liknande

undersökningar. Rigoröshet handlar om hur grundlig forskaren har varit i studien, och kan exempelvis gälla stickprovets och forskningsfrågans lämplighet. Hur tydlig forskaren varit i sin disposition ger en indikation på genomskinlighet och sammanhållning i undersökningen. För att vara tydlig kan forskaren ange vilka kriterier som använts då deltagarna valts ut eller ge en beskrivning av analysmetoden och de steg den består av.

3. Den tredje riktlinjen är en av de viktigaste, och handlar om huruvida den genomförda undersökningen bidrar med något viktigt eller användbart. Forskaren bör visa för läsaren att dennes undersökning bidrar med ny information eller ny kunskap om ett visst fenomen.

(Smith, 2003)

Yin föreslog ytterligare en variant av validitetsmätning, som går ut på att forskaren tydligt beskriver sitt tillvägagångssätt, och registrerar införskaffad data på ett sådant sätt att en utomstående kan följa händelseförloppet fram till det slutgiltiga resultatet. (Smith, 2003)

Metod

Design

I studien användes ett så kallat *purposive sample*, vilket innebär att människor som kan tänkas bidra med, för ändamålet, intressant information valts ut. (Maykut & Moorehouse, 1994) I denna undersökning har individer från kollektivistiska och individualistiska kulturer valts ut, i tron att dessa skiljer sig åt i sina uppfattningar om arbetslösa och arbetets mening.

Undersökningen har byggts på en öppen fråga och två bilder inklusive bildfrågor, som skickats ut via e-mail.

Tillvägagångssätt

Ett tillvägagångssätt kallat *snowball sampling* användes, vilket innebär att varje deltagare kontaktar fler personer, vilket leder till ett utökat deltagarantal. (Maykut & Moorehouse, 1994) E-mail skickades till några av våra bekanta som i sin tur kontaktade människor de kände. Detta är ett effektivt sätt att nå ut till många människor.

Studien inleddes med att ett e-mail skickades ut, där vi presenterade oss själva, studien och frågade om de ville delta (se Appendix A). I e-målet bifogades en projektbeskrivning (se Appendix B), som gav en mer detaljerad beskrivning av studien och syftet med denna. Till de personer som ville delta i undersökningen skickades den första delen (se Appendix C) ut, vilken bestod av textfrågan (se materialavsnittet nedan). Denna syftade till att fånga deltagarnas syn på meningen med arbete. När deltagarna besvarat den första delen skickade vi ut den andra delen och passade samtidigt på att tacka för att de besvarat den första delen (se Appendix C). Den andra delen utgjordes av två bilder (se Appendix D)

inklusive bildfrågor (se avsnittet Bilder och bildfråga nedan) och ett formulär med frågor om deltagarnas bakgrund (se materialavsnittet nedan). Till de som sagt att de ville delta men trots detta inte besvarat den första delen av undersökningen, skickades det ut en påminnelse (se Appendix C). Detta resulterade i ytterligare några svar inkom.

Urval

Målet med studien har varit att ha med personer från både kollektivistiska och individualistiska kulturer. Svar inkom från totalt 20 personer. Med hänsyn till den begränsade tid vi hade till vårt förfogande valdes nio personer ut. Utöver kriteriet att ha med deltagare både från länder med individualistisk och kollektivistisk kultur, försökte vi ha med deltagare med olika åldrar, bakgrund och kön. En från varje land (Australien, Kina, Syd Korea, USA, Finland, Sverige och Frankrike) valdes ut, bortsett från att två personer från Kanada valdes ut. Anledningen till detta var att ingen av personerna från Kanada hade svarat på del två, vilket enligt oss kompensades av två personer som besvarat del ett. Närmare bestämt hade den ena deltagaren från Kanada skrivit mycket om arbetets mening, medan den andra deltagaren skrivit mycket om arbetslöshet. Deltagarna från Kina och Australien är män medan resterande sju är kvinnor.

Deltagarnas länder indelades efter kultur, individualistisk eller kollektivistisk. Länderna med en individualistisk kultur är Australien, Frankrike, Finland, Kanada, Sverige och USA. Den kollektivistiska kulturen representeras av Kina och Syd Korea. (Matsumoto, 2004) Orsaken till att antalet deltagare från länder med kollektivistisk kultur endast var två, beror på att dessa var de enda svar från kollektivistiska länder vi fått in. Detta är ingen nackdel, eftersom vi inte är ute efter att göra generaliseringar utan fånga varje individs uppfattning om arbetslösa och meningen med arbete.

Datainsamling

All kommunikation med deltagarna, bortsett från Finland och Sverige, har skett via e-mail eftersom deltagarna är bosatta runt omkring i världen. Deltagarna från Sverige och Finland pratade vi vid några tillfällen muntligt med. Dock avslöjades inte mer om studien för dessa personer än för de övriga deltagarna. Samtliga svar inkom via e-mail.

Material

Materialet som använts i undersökningen har bestått av en öppen fråga som syftat till att fånga deltagarnas uppfattning om vad meningen med arbete är. Vidare har två bilder med

tillhörande bildfrågor använts för att fånga deltagarnas syn på arbetslösa. Dessa bilder har letats upp på Internet.

Fråga

Syftet med att ha en bred och öppen fråga var att undvika att styra deltagarna, och att de fritt skulle kunna skriva om det som fallit dem in. Detta grundades på att frågan som ställs till viss del avgör svaret som fås. Frågan var skriven på engelska eftersom deltagarna, oavsett land, skulle kunna förstå och besvara den. Nedan följer frågan.

“Try to imagine the following;

A person from a totally different culture than yours is traveling around the world. Right now this person is in your country for the first time. How would you describe your view on work to him/her? Write freely about your thoughts, emotions, ideas, reflections and feelings concerning work, occupation and job in your culture.

Please write as freely as possible, using your own words and expressions, without concerning about spelling and grammar as this is of no importance.”

Bilder och bildfråga

Syftet med bilderna och bildfrågan var att fånga hur deltagarna uppfattar arbetslösa. Bildfrågan var av öppen karaktär för att undvika att styra deltagarna. Frågan syftade till att fånga deltagarnas perception av människorna på bilden. Det var hur deltagarna resonerade kring vilken sysselsättning människorna hade och om de uppfattade någon som arbetslös, som var av intresse. Anledningen till att deltagarna tillfrågades om vilken sysselsättning de trodde människorna hade var främst för att se om det fanns någon distinkt skillnad mellan hur deltagarna från individualistiska och kollektivistiska kulturer resonerade. Vidare var det även av intresse att utreda om, och i så fall varför, någon klassificerades som arbetslös och om uppfattningarna skiljde sig åt mellan deltagarna. Nedan följer bildfrågan.

“Please write down your thoughts, reflections and emotions about the pictures. We would also like you to describe the people in the pictures. Do they have jobs, and in that case what are their occupations? Write as freely as possible.”

Bild 1 (se Appendix D) valdes därför att det är en jobbsituation, och tanken var att deltagarna då skulle associera till arbete. Dessutom är personerna på bilden i olika åldrar, vilket eventuellt skulle leda deltagarna till att resonera mer kring vilka som hade jobb eller inte. Bild 2 (se Appendix D) valdes som kontrast till den första, eftersom det inte är en

jobbsituation och personerna på bilden är i samma åldrar. Att på båda bilderna ha med personer från olika ursprung innebar en möjlighet att utreda eventuella samband i hur deltagarna från individualistiska och kollektivistiska kulturer resonerat kring detta.

Bakgrundsinformation

Anledningen till varför deltagarna blev tillfrågade om kön, ålder och yrke var för att i diskussionen kunna göra jämförelser baserat på detta. Det väsentliga för studien var att veta varifrån deltagarna kommer och i vilka länder de känner sig hemma. Dagens globalisering vilken bland annat lett till att människor reser och flyttar i större utsträckning än tidigare, innebär att människor kan känna sig hemma i fler länder än sitt ursprungsland. Detta skulle ha kunnat påverka deltagarnas sätt att resonera. Vidare användes denna kunskap för att dela in deltagarna efter om de tillhörde kollektivistiska eller individualistiska kulturer. Nedan följer de frågor om bakgrund som ställdes till deltagarna.

Background information

Age:

Gender:

Occupation:

Country of origin:

Country of living:

Which country/countries do you feel you belong to?

Analysmetod

Syftet med textfrågan och bilderna inklusive bildfrågorna som skickades ut var att få en djupare förståelse för deltagarnas respektive meningsskapande. Den metod som användes var MCA (Meaning Constitution Analysis) och mjukvaran som användes vid bearbetningen av svaren var Minerva. Metoden är speciellt användbar vid textbearbetning eftersom den tillåter forskaren att få en djupare förståelse av individernas livsvärld. MCA skapades av Roger Sages, lektor vid Lunds Universitet, och baserar sig på Husserl's fenomenologi. Nedan följer en beskrivning av metoden.

MCA

MCA är en metod som används inom fenomenologiska studier för textbearbetning. Fenomenologiska analyser börjar alltid med en *epoché*, som liksom ovan nämnts, innebär att forskaren försöker åsidosätta all sin tidigare kunskap om ett fenomen, och kontrollera sina förutfattade meningar, för att på så vis kunna bilda sig en uppfattning av deltagarens meningsskapande. Målet med användningen av en epoché är att forskaren ska få en så klar bild som möjligt av det fenomen som studeras, utan att styras av sina förutfattade meningar. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999)

"A turn from the question of truth to the question of meaning." (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999 s.141)

Forskarens förutfattade meningar påverkar dennes tolkning och ett sätt för forskaren att minska denna påverkan är att göra sig medveten om dessa. För att komma så nära en individs meningskonstitution som möjligt är det viktigt att forskaren är medveten om sin egen förförståelse.

MCA används ofta då deltagare fått besvara en välformulerad fråga, som är av intresse för såväl deltagaren som fenomenet i fråga. Frågan ska vara öppen, då respondenten ska vara fri att uttrycka sig utan några restriktioner, och heller inte styras åt några förutbestämda svarsalternativ. Stavning och grammatik är inte av betydelse. Nedan följer ett exempel på hur en fråga kan se ut:

"Hur upplever du ditt liv och skulle du vilja förändra det om du kunde?" (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, s. 142)

Processen som används i MCA kan beskrivas i ett flertal steg. För en beskrivning av dessa steg, se Appendix E.

Resultat

Resultatet har delats in i tre delar. Del A innehåller en komplett och utförlig analys och tolkning av svaren på textfrågan och bildfrågorna. I denna del presenteras en deltagare från en individualistisk kultur (Sverige) och en från en kollektivistisk kultur (Syd Korea). Tolkningen innehåller en modalitetsbeskrivning (för närmare beskrivning av modalitetskategorierna, se appendix E) och teman för frågan, och även modalitetsbeskrivningar och teman för de båda

bilderna. Modalitetsbeskrivningarna utgörs av en sammanfattning av varje deltagares modaliteter. Det ges endast exempel på meningsenheter där de olika modaliteterna förekommer när detta förtydligar eller bidrar med information som på något sätt anknyter till syftet med uppsatsen. Teman har skapats utifrån vad deltagarna pratat om som varit relevant för syftet med denna uppsats, det vill säga hur deltagarna ser på arbetslösa och meningen med arbete. Varje tema utgörs av ett antal entiteter samt de predikat och modaliteter som förtydligat något utmärkande för deltagaren. Modaliteterna har endast nämnts i de fall de förstärker eller tillför något specifikt för personen. I de fall där modaliteterna inte varit givande har fältet lämnats tomt. Avslutningsvis presenteras deltagarnas livsvärldar.

I del B ges en kortfattad presentation av de sju övriga deltagarna. Dessa är indelade efter den kultur de tillhör, det vill säga individualistisk eller kollektivistisk. I denna del har endast de delar av analysen och tolkningen som tydligt bidrar med information som kan kopplas till undersökningens syfte valts ut. Detta har resulterat i att endast deltagarnas teman valts ut, inklusive en beskrivning av varje deltagares livsvärld. Endast en person från varje land är presenterad, förutom Kanada där två personers texter tas upp. Detta beror på att ingen av deltagarna från Kanada besvarat bildfrågorna och att ha med två frågetexter är ett försök till att kompensera detta. Som nämntes i metoddelen hade den ena deltagaren från Kanada skrivit mycket om arbetets mening, medan den andra deltagaren skrivit mycket om arbetslöshet, varpå vi valde att ha med båda.

I del C görs en jämförelse av likheter och skillnader mellan deltagarna.

Del A

Komplett analys och tolkning av deltagarna från Sverige och Syd Korea

Individualistisk kultur

Sverige

Frågan

Modalitetsbeskrivning

Tabell 1

Modality	Category	Meaning Unit	Freq	R Freq
Affects	negative-prospective		1	5,00%
	neutral		18	90,00%
	positive-prospective		1	5,00%
Belief	doxa-affirmation		15	75,00%
	probability		5	25,00%
Function	perceptive		4	20,00%
	signitive		16	80,00%
Property	its		5	25,00%
	my		4	20,00%
	not stated		2	10,00%
	our		2	10,00%
	their		3	15,00%
	your		4	20,00%
Subject	I		4	20,00%
	one-all		7	35,00%
	unspecified		7	35,00%
Time	we		2	10,00%
	always-recurrent		7	35,00%
	empty		4	20,00%
	pres -> pas		1	5,00%
Will	present		8	40,00%
	aspiration		9	45,00%
	engagement		2	10,00%
	none		1	5,00%
	unengagement		8	40,00%

F = frekvens, meningsenheter/totalt antal meningsenheter

Nedan följer en beskrivning av vad som kan utläsas ur tabell 1.

Affects

Personen uttryckte sig till största del neutralt (Neutral, F=18/20). Vid ett tillfälle pratade personen om något negativt som syftade på framtiden (Negativ-prospective, F=1/20) och en gång om något positivt som låg i framtiden (Positive-prospective, F=1/20). Det negativa som låg i framtiden var att det skulle vara svårt att få ett intressant jobb och det positiva var att varierade uppgifter medföljer ett intressant jobb.

Belief

För det mesta var personen säker på vad denna berättade om (Doxa-affirmation, $F=15/20$), men det förekom en del saker som uttrycktes som att det var troligt (Probability, $F=5/20$). Ett exempel på något som uttrycktes som att det var troligt var att det nog är mer konkurrens om intressanta jobb.

Function

Det mesta personen pratade om var tvetydigt vid tolkning (Signitive, $F=16/20$). Några saker gick däremot endast att tolka på ett sätt (Perceptive, $F=4/20$).

Property

De olika typerna av ägandeform var någorlunda jämt fördelade. Vanligast var att personen pratade på ett objektivt sätt (Its, $F=5/20$). Därefter pratade personen mest om dina (Your, $F=4/20$) och mina (My, $F=4/20$). Övrig fördelning var (Their, $F=3/20$), (Our, $F=2/20$) och (Not stated, $F=2/20$).

Subject

Personen växlade mellan att prata mest på ett generaliserande (One-all, $F=7/20$) och ospecificerat (Unspecified, $F=7/20$) sätt. Därefter pratade personen om sig själv (I, $F=4/20$) och minst om vi som subjekt (We, $F=2/20$).

Time

Personen pratade mest om nutid (Present, $F=8/20$) men nästan lika mycket om saker som alltid brukar vara på samma sätt (Always-recurrent, $F=7/20$). Personen pratade även lite om saker där det inte var någon bestämd tidsform (Empty, $F=4/20$) och endast vid ett tillfälle om något som hände i dåtid men har effekter i nutid (Present-past, $F=1/20$). Det som hade anknytning till det förflutna men som märks av även idag är att män ofta har högre lön än kvinnor.

Will

Hälften av vad personen pratade om var denne ganska engagerad i (Aspiration, $F=10/20$) men vid andra hälften var personen nästan inte engagerad alls (Unengagement, $F=8/20$). Vid ett par tillfällen var personen mycket engagerad (Engagement, $F=2/20$). Det personen var ganska engagerad i när denne pratade var att ordet jobb låter negativt, eftersom det är något som måste göras. Det personen var lite engagerad i var att intressanta jobb är svårare att få. De

tillfällen då personen varit mycket engagerad handlade det om att kvinnors lön är lägre än mäns.

Teman

Tabell 2 Tema: Jobb

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Negative	That jobs can be	Aspiration
Interesting	That jobs can be	Engagement
Hard	That jobs can be to get	Negative-prospective
Different tasks	That jobs can contain	Positive-prospective

Ur tabell 2 utläses att personen gjorde en åtskillnad mellan hur olika jobb skiljer sig åt. Denne tyckte det var tråkigt att många jobb har övervägande negativa aspekter. Personen var mycket motiverad när denne pratade om att intressanta jobb utmärks av att de har varierade arbetsuppgifter, men att dessa är svåra att få.

Tabell 2.1 Tema: Hälsa

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Holiday	That exist	Aspiration
Working hours	That one can be good	Aspiration
Benefits	That one can get to feel good	Always recurrent, aspiration

Ur tabell 2.1 utläses att personen tyckte det var viktigt att anställda har bra arbetstider, förmåner och semesterledighet.

Tabell 2.2 Tema: Lön

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Unfair	That salaries can be	Always recurrent, engagement
A lot more paid	That you get when you have education	Always recurrent, aspiration
Higher salary than women	That men get	Always recurrent, engagement

Ur tabell 2.2 utläses att personen var mycket känslomässigt engagerad när denne nämnde att det är orättvist att män har högre lön än kvinnor, och måttligt engagerad när denne tog upp att de med utbildning får mycket bättre betalt än de utan.

Bild 1

Modalitetsbeskrivning

Tabell 3

Modality	Category	Meaning Unit	Freq	R Freq
Affects	neutral		18	100,00%
Belief	doxa-affirmation		18	100,00%
Function	perceptive		9	50,00%
	signitive		9	50,00%
Property	her		4	22,22%
	his		12	66,67%
	my		1	5,56%
	their		1	5,56%
Subject	I		1	5,56%
	one-all		17	94,44%
Time	empty		3	16,67%
	present		15	83,33%
Will	aspiration		1	5,56%
	engagement		2	11,11%
	none		2	11,11%
	unengagement		13	72,22%

F = frekvens, meningsenheter/totalt antal meningsenheter

Nedan följer en beskrivning om vad som kan utläsas ur tabell 3.

Affects

Personen var neutral i allt denne berättade (Neutral, F=18/18).

Belief

Personen var säker på allt denne berättade (Doxa-affirmation, F=18/18).

Function

Det rådde en jämn fördelning mellan när personen pratade på ett otvetydigt sätt (Perceptive, F=9/18) och när personen pratade på ett sätt där det var möjligt att tolka vad det personen sade innebar (Signitive, 9/18).

Property

Personen pratade mest om ägandeformen hans (His, F=12/18) och vid några tillfällen om hennes (Her, F=4/18). Därefter pratade personen en gång om sitt ägande (My, F=1/18) och en gång om deras ägande (Their, F=1/18).

Subject

Personen pratade för det mesta på ett generaliserande sätt, det vill säga det denne berättade om gällde alla i en viss kontext (One-all, F=17/18) och endast vid ett tillfälle om sig själv (I, F=1/18).

Time

Personen pratade för det mesta i nutid (Present, F=15/18) och ibland på ett sätt där det inte framgick vilken tidsform som rådde (Empty, F=3/18).

Will

För det mesta pratade personen med endast ett litet engagemang (Unengagement, F=13/18). Därefter pratade personen vid ett par tillfällen utan något engagemang alls (None, F=2/18), vid ett par med stort engagemang (Engagement, F=2/18) och till slut vid ett tillfälle med måttligt engagemang (Aspiration, F=1/18).

Teman

Tabell 4 Tema: Sysselsättning

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Lawyer	That one can be	
Nurse	That one can be	
School kid	That one can be	
Student	That one can be	

Ur tabell 4 utläses att personen trodde att mannen vid skrivbordet var advokat och att killen bakom honom fortfarande gick i skolan. Personen trodde att kvinnan var sjuksköterska och att den andra killen var en student.

Tabell 4.1 Tema: Vad som pågår i bilden

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Case	That one can deal with	
Help	That one can get	
Something important	That one can explain	Engagement

Ur tabell 4.1 utläses att personen trodde att advokaten hanterade ett fall och höll på att förklara något viktigt och att de andra människorna var där för att få hjälp.

Tabell 4.2 Tema: Människor på bilden

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Anxious	That one can be	Aspiration

Ur tabell 4.2 utläses att advokaten enligt personen såg ängslig ut.

Bild 2

Modalitetsbeskrivning

Tabell 5

Modality	Category	Meaning Unit	Freq	R Freq
Affects	neutral		8	100,00%
Belief	doxa-affirmation		8	100,00%
Function	signitive		8	100,00%
Property	their		8	100,00%
Subject	one-all		8	100,00%
Time	present		8	100,00%
Will	aspiration		2	25,00%
	none		3	37,50%
	unengagement		3	37,50%

F = frekvens, meningsenheter/totalt antal meningsenheter

Nedan följer en beskrivning om vad som kan utläsas ur tabell 5.

Affects

Personen pratade hela tiden på ett neutralt sätt (Neutral, F=8/8)

Belief

Personen var helt säker på vad denne pratade om (Doxa-affirmation, F=8/8).

Function

Allt personen pratade om skulle kunna tolkas på flera sätt (Signitive, F=8/8).

Property

Som ägandeform pratade personen alltid om deras (Their, F=8/8)

Subject

Personen pratade alltid på ett generaliserande sätt om människor (One-all, F=8/8).

Time

Personen pratade alltid i nutid (Present, F=8/8).

Will

Det rädde en någorlunda jämn fördelning mellan när personen pratade utan något engagemang alls (None, $F=3/8$), med lite engagemang (Unengagement, $F=3/8$) och med måttligt engagemang (Aspiration, $F=2/8$). Personen hade inget engagemang när denne beskrev att bilden troligen föreställde studenter på en studieresa och lite engagemang när denne förklarade att de därför troligen inte har jobb. Personen hade ett måttligt engagemang när denne bedömde att människorna på bilden såg unga och lyckliga ut.

Teman

Tabell 6 Tema: Sysselsättning

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Students	That people can be	

Ur tabell 6 utläses att personen tyckte alla på bilden såg ut att vara studenter.

Tabell 6.1 Tema: Pågår i bilden

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Study trip	That one can be on	

Ur tabell 6.1 utläses att personen trodde att människorna på bilden var på en studieresa.

Tabell 6.2 Tema: Människor på bilden

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Young	That one can look	Aspiration
Happy	That one can look	Aspiration

Ur tabell 6.2 utläses att personen tyckte att alla såg unga och glada ut, vilket gav personen en positiv känsla.

Livsvärld

Personen pratade för det mesta på ett neutralt sätt om hur olika jobb skiljer sig åt på gott och ont. Fokus låg på att denne ansåg att anställda i Sverige har bra arbetstider, semester och andra förmåner. Personen var mycket känslomässigt engagerad när denne nämnde att det är orättvist att män har högre lön än kvinnor. För det mesta var personen säker på vad denna berättade om, men uttryckte sig ändå på ett tvetydigt sätt. Personen pratade delvis på ett generaliserande och delvis på ett ospecificerat sätt. Personen pratade mest om nutid men nästan lika mycket om saker som alltid brukar vara på samma sätt. Hälften av vad personen pratade om var denne ganska engagerad i, exempelvis att jobb är negativt, eftersom det är

något människor måste göra. Medan personen i den andra hälften nästan inte var engagerad alls, exempelvis när denne bedömde att intressanta jobb är svårare att få.

Kollektivistisk kultur

Syd Korea

Frågan

Modalitetsbeskrivning

Tabell 7

Modality	Category	Meaning Unit	Freq	R Freq
Affects	negative-prospective		8	18,18%
	neutral		26	59,09%
	positive-prospective		10	22,73%
Belief	doxa-affirmation		44	100,00
Function	perceptive		42	95,45%
	signitive		2	4,55%
Property	her		2	4,55%
	his		3	6,82%
	its		2	4,55%
	not stated		18	40,91%
	their		18	40,91%
	your		1	2,27%
Subject	I		1	2,27%
	one-all		26	59,09%
	unspecified		17	38,64%
Time	always-recurrent		7	15,91%
	empty		5	11,36%
	past		6	13,64%
	pres -> fut		21	47,73%
	present		5	11,36%
Will	aspiration		5	11,36%
	engagement		13	29,55%
	none		21	47,73%
	unengagement		5	11,36%

F = frekvens, meningsenheter/totalt antal meningsenheter

Nedan följer en beskrivning om vad som kan utläsas ur tabell 7.

Affect

Personen var för det mesta neutral (Neutral, F=26/44) i det denne sa. Endast ett fåtal gånger pratade personen om något negativt som haft inverkan på framtiden (Negativ-prospective, F=8/44), exempelvis som att förlora sitt jobb. Personen pratade om den skam den arbetslösa drar över sin familj, hur denne "tappar ansiktet" inför familjen och samhället. Personen uttryckte ibland en positiv syn på framtiden (Positive-prospective, F=10/44). Detta var exempelvis då personen pratade om de få arbetssektorer som i Korea är ansedda som

prestigefulla. Människor som jobbar som exempelvis advokat, åklagare eller läkare tjänar väldigt bra. Vidare anses människor med dessa yrken ha ett prestigefullt arbete vilket leder till en hög social status i samhället.

Belief

Personen var helt säker på det denne sa (Doxa-affirmation, F=44/44).

Function

Personen var väldigt klar och tydlig i sin berättarstil (Perceptive, F=42/44). Texten var full med exempel för att ge en tydligare bild av vad det var personen ville säga. Det var endast i två meningsenheter som det krävdes ytterligare information för att förstå exakt vad personen ville säga (Signitive, F=2/44).

Property

När personen pratade om ägande var det mest använda alternativet deras (Their, F=18/44). Det handlade inte om någon specifik person utan snarare om grupper, exempelvis kvinnors eller mäns ägande. Lika ofta var ägandet inte specificerat (Not stated, F=18/44). Hans (His, F=3/44), dess, (Its, F=2/44) och hennes (Her, F=2/44) ägande uttrycktes relativt sällan. Ägandet hade följaktligen endast ett fåtal gånger specificerats till enskilda individer. Gällande "hennes ägande" handlade det om blivande brudar, deras bröllop, och hur deras föräldrar var villiga att köpa dyra presenter till brudgummen, förutsatt att han hade ett prestigefyllt arbete (som exempelvis läkare). Din (Your, F=1/44) användes endast vid ett tillfälle.

Subject

Personen pratade mest om alla i en viss kontext (One-all, F=26/44), exempelvis arbetande män. Det näst vanligaste alternativet var att subjektet inte var specificerat (Unspecified, F=17/44). Personen pratade endast vid ett tillfälle om sig själv (I, F=1/44). I övrigt pratade personen inte om sig själv utan gav en översiktlig bild av arbetets betydelse i Korea.

Time

Personen pratade mest om saker som sker i nuet men som har en inverkan på framtiden (Present-future, F=21/44). Det kunde exempelvis handla om hur arbetslösa män har svårt att finna sig i den arbetslösa situationen, inte minst på grund av den skam arbetslöshet drar över personens familj. Det näst vanligaste alternativet var att saker alltid var på ett visst sätt

(Always-recurrent F=7/44), exempelvis att koreaner är väldigt flitiga. I ett fåtal meningsenheter pratade personen utan någon tidsangivelse (Empty, F=5/44). När personen pratade i dåtid (Past, F=6/44) diskuterade denne det traditionella Korea, hur det var förr exempelvis att få kvinnor hade arbete då. Personen pratade även en del i nutid (Present, F=5/44) och då handlade det om den nuvarande situationen i Korea, där många kvinnor fortfarande inte har arbete och att de inte kan förvänta sig någon hjälp med barnuppfostran eller i hemmet.

Will

Personen uttryckte sig för det mesta utan något engagemang (None, F=21/44). Ibland visade personen dock ett starkt engagemang (Engagement, F=13/44), exempelvis då denne pratade om människor i Korea och om den vilja att arbeta hårt som finns bland människorna där. Enligt dessa är arbete det viktigaste i livet. Ett svagt engagemang (Unengagement, F=5/44), liksom ett måttligt engagemang (Aspiration, F=5/44) visades ett fåtal gånger.

Teman

Tabell 8 Tema: Arbete

Entitet	Predikat	Modalitet
Work	That is very important in building one's image in the society	Engagement
Job sectors	That there, in Korea, are few that are particularly highly valued and respected; lawyers, judges, prosecutors, doctors and professors	
Money	That the highly valued and respected jobs make	Positive-prospective, aspiration

Ur tabell 8 utläses att personen i denna tabell pratade med en säkerhet och ett engagemang om arbete och dess betydelse. För koreaner är deras arbete och yrke oundgängligt vid bildandet av deras image i samhället. Det yrke någon har avspeglar sig i dennes image i samhället. Vissa professioner, exempelvis läkare, professor, jurist, åklagare eller domare, inger respekt och hög status i samhället. Vidare tjänar människorna med dessa yrken mycket pengar vilket för dem innebär ett mer förspänt liv med många förmåner. Personen menade att det var på grund av ovanstående anledningar vissa yrkeskategorier är otroligt eftertraktade.

Tabell 8.1 Tema: Arbete och äktenskap

Entitet	Predikat	Modalitet
Willing	That the bride's parents are, to a give cars, houses, clinics to a doctor available for marriage	Positive-prospective, engagement

Business	That this kind of marriage sometimes is considered	Pres-future, Neutral, none
Bride	That is thought to earn high social status by marrying the doctor	Pres-future, positive-prospective, Engagement

Ur tabell 8.1 utläses att personen pratade med ett starkt engagemang om äktenskap och arbete. Enligt personen ses äktenskap ibland som en verksamhet ("a business"). Detta beror till stor del på det faktum att det sker en så kallad byteshandel mellan parterna. För brudens del finns det en möjlighet till att "klättra uppåt" i samhället eftersom hon genom att gifta sig med en man, som har ett välrespekterat arbete, kan få en högre social status. För brudgummens del innebär ett bra yrke möjligheten att få dyrbara presenter såsom hus, bilar, små kliniker (för läkare) i bröllopsgåva. Personen poängterade dock att denna "byteshandel" är vanligast i arrangerade äktenskap.

Tabell 8.2 Tema: Koreaner och arbete

Entitet	Predikat	Modalitet
Diligent	That Koreans are very	Always-recurrent, Positive-prospective, Engagement
Work	That when they do, they work hard	Always-recurrent, Positive-prospective, Engagement
Work	That to men means the most important than anything else	Always-recurrent, Engagement
Women	That in the traditional society were taught not to expect their husbands to come home early	Past
Social Status	That a kind of job sort of places on people in Korea	Aspiration
Korean parents	That put a lot of pressure on their children that some jobs are good	Always-recurrent, Negative-prospective, Aspiration
Jobs	That there in the traditional society where few women who had	Past
Complain	That the women do not do much when the men work late	

Ur tabell 8.2 utläses att personen diskuterade koreaner och hur de förhåller sig till arbete. Personen pratade engagerat och positivt om hur koreanerna ständigt arbetar hårt och flitigt; när koreaner arbetar, arbetar de mycket och länge. Enligt personen anser de koreanska männen att arbetet är det viktigaste här i livet. Detta gäller framför allt för den äldre generation män som anser att arbetet är viktigare än familjen, vännerna och fritiden. Få koreanska kvinnor hade arbete i det traditionella samhället. De stannade hemma för att ta hand om hushållet och utbildade barnen, och kunde inte förvänta sig någon hjälp från sina män. Enligt personen är det fortfarande på detta viset i Korea, även om det inte är lika utbrett som det var förr. Kvinnorna har lärt sig att inte klaga när deras män arbetar sent eftersom de

vet hur mycket arbetet betyder för dem. Personen pratade även om hur någons arbete bidrar till den sociala status denne har i samhället. Ett bra yrke leder till en högre status medan ett mindre respekterat yrke leder till en lägre status. På grund av detta, menade personen, sätter de koreanska föräldrarna press på sina barn, redan från unga år, att vissa yrken är bättre än andra.

Tabell 8.3 Tema: Koreaner och arbetslöshet

Entitet	Predikat	Modalitet
Shock	That it is a great when men loose their jobs	Negative-prospective, Unengagement
Loosing-facing	That men do in their family and society when they loose their jobs	Negative-prospective, Unengagement
Men	That do not adjust themselves into the jobless situation very well	Negative-prospective, Unengagement
Depressed and ashamed	That men sometimes feel when they loose their jobs	Negative-prospective, Unengagement

Ur tabell 8.3 utläses att personen resonerade om arbetslöshet och de negativa aspekterna som det för med sig. Eftersom arbetet är så viktigt för de koreanska männen har de svårt att anpassa sig till den arbetslösa situationen. Enligt personen leder arbetslöshet till att den arbetslöse tappar ansiktet inför familjen och samhället. Vidare är det en stor chock för den som blir arbetslös. Arbetslöshet leder ibland till depression och att de arbetslösa känner en skam inför såväl familj som samhället.

Bild 1

Modalitetsbeskrivning

Tabell 9

Modality	Category	Meaning Unit	Freq	R Freq
Affects	neutral		8	100,00%
Belief	doxa-affirmation		8	100,00%
Function	perceptive		2	25,00%
	signitive		6	75,00%
Property	his		4	50,00%
	not stated		1	12,50%
Subject	their		3	37,50%
	one-all		7	87,50%
Time	unspecified		1	12,50%
	empty		1	12,50%
	pres -> pas		1	12,50%
	present		6	75,00%
Will	aspiration		2	25,00%
	engagement		2	25,00%
	none		4	50,00%

F = frekvens, meningsenheter/totalt antal meningsenheter

Nedan följer en beskrivning om vad som kan utläsas ur tabell 9.

Affect

Personen var neutral i allt denne sa (Neutral, F=8/8).

Belief

Personen var helt säker på det denne sa (Doxa-affirmation, F=8/8)

Function

Personen var mestadels tvetydig i det denne sa och därför krävdes det ytterligare information för att förstå vad det var personen försökte uttrycka (Signitive, F=6/8). I två fall uttryckte sig personen klart och tydligt (Perceptive, F=2/8).

Property

Den vanligaste ägandeformen var hans (His, F=4/8) och den näst vanligaste var deras (Their, F=3/8). Endast i en meningsenhet saknades angivelse om ägande, (Not stated, F=1/8).

Subject

Personen pratade mest om alla i en viss kontext, (One-all, F=7/8). Endast i ett fall var subjektet ospecificerat (Unspecified, F=1/8).

Time

Personen pratade mestadels i nutid (Present, F=6/8) och endast i en meningsenhet utan någon tidsangivelse (Empty, F=1/8). I ytterligare en meningsenhet pratade personen om något som hänt i dåtid men har inverkan på nutid (pres-past, F=1/8).

Will

Personen pratade mestadels utan något engagemang (None, F=4/8). I de resterande meningsenheterna råde en jämn fördelning mellan när personen visade ett måttligt (Aspiration, F=2/8) eller starkt engagemang (Engagement, F=2/8).

Teman

Tabell 10 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
Students	That one can be	Aspiration
Professor	That exists	

Ur tabell 10 utläses att personen pratade om vilken sysselsättning människorna på bilden hade. Personen ansåg att den äldre mannen var professor och de yngre var dennes studenter. Om dessa pratade personen med ett måttligt engagemang.

Tabell 10.1 Tema: Vad som pågår i bilden

Entitet	Predikat	Modalitet
Lecture	That the professor with glasses is talking to the students in his	
Comments	That the professor in glasses is giving	Aspiration
Assignment	That the students professor is giving his comments on their	

Ur tabell 10.1 utläses att professorn med glasögon enligt personen håller en föreläsning där han pratar med sina studenter. Studenterna har haft en uppgift som professorn kommenterar.

Tabell 10.2 Tema: Människor på bilden

Entitet	Predikat	Modalitet
Receptive	That the students are very of the professors comments	Engagement
Professor	That has glasses	

Ur tabell 10.2 utläses att personen pratade engagerat om studenterna och hur de tar till sig professors kommentarer om deras uppgifter.

Bild 2

Modalitetsbeskrivning

Tabell 11

Modality	Category	Meaning Unit	Freq	R Freq
Affects	neutral		13	100,00%
Belief	doxa-affirmation		13	100,00%
Function	perceptive		5	38,46%
	signitive		8	61,54%
Property	its		3	23,08%
	not stated		2	15,38%
	their		8	61,54%
Subject	one-all		10	76,92%
	unspecified		3	23,08%
Time	empty		2	15,38%
	past		3	23,08%
	pres -> fut		1	7,69%
	present		7	53,85%
Will	aspiration		1	7,69%
	engagement		4	30,77%
	none		8	61,54%

F = frekvens, meningsenheter/totalt antal meningsenheter

Nedan följer en beskrivning om vad som kan utläsas ur tabell 11.

Affect

Personen pratade fortlöpande på ett neutralt sätt (Neutral, F=13/13).

Belief

Personen var säker på vad denne pratade om (Doxa-affirmation, F=13/13).

Function

Det mesta av det personen pratade om krävde ytterligare information för att kunna tolkas (Signitive, F=8/13). De resterande meningsenheterna var uttryckta på ett otvetydigt sätt (Perceptive, F=4/13).

Property

Personen pratade mest om deras ägande (Their, F=8/13) och vidare en del om dess ägande (Its, F=3/8). I två fall nämndes inget ägande, (Not stated, F=2/13).

Subject

Personen pratade mestadels om alla i en viss kontext, (One-all, F=10/13). Vid resterande meningsenheter var subjektet ospecificerat (Unspecified, F=3/13).

Time

Personen pratade för det mesta i nutid (Present, F=7/13) och även en del om saker som skett i dåtid (Past, F=3/13). I två meningsenheter fanns det ingen tidsangivelse (Empty, F=2/13). Personen pratade i en meningsenhet om något som sker i nutid men som har en inverkan på framtiden (Present-future, F=1/13).

Will

Mestadels fanns det inget engagemang i det personen sa (None, F=8/13), men ibland visade denne ett starkt engagemang (Engagement, F=4/13). Endast i ett fall pratade personen med ett måttligt engagemang (Aspiration, F=1/13).

Teman

Tabell 12 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
College freshmen	That one can be	

Ur tabell 12 utläses att personen ansåg att människorna på bilden är studenter och att de studerar vid samma universitet.

Tabell 12.1 Tema: Vad som pågår i bilden

Entitet	Predikat	Modalitet
European City	That these college freshmen are on a group tour in	
Assignment	That this student group has, to make a report on an industry	One-all
Sightseeing	That they, while visiting companies, factories, associations found a moment to enjoy some during the weekend	Past, engagement

Ur tabell 12.1 utläses att personen ansåg att studenterna är på en gruppresa i en europeisk stad. Syftet med deras resa är att göra en rapport på en industri, vilket är något som alla som är med på bilden är delaktiga i. Personen pratade engagerat om när denna bild togs.

Människorna hade besökt olika företag och fabriker då de fann en stund att njuta av njuta lite sightseeing under helgen.

Tabell 12.2 Tema: Människor på bilden

Entitet	Predikat	Modalitet
High spirit	That they seem to have	Aspiration
Good teamwork	That they seem to have	Engagement
Multinational background	That this group is composed of	

Ur tabell 12.2 utläses att personen pratade om människorna på bilden med ett engagemang som ibland var starkt men andra gånger måttligt. Enligt personen finns det ett gott samarbete mellan människorna i gruppen, de är alla glada och duktiga. Människorna på bilden kommer alla från olika länder, men vilka dessa är framkommer inte.

Livsvärld

Personen var övervägande neutral i sin inställning och beskrivning av arbetet och dess mening samt de sysselsättningar som människorna på bilden har. Personen var väldigt säker på sig själv och på det denne sa. Trots att personen hade en relativt tydlig berättarstil krävdes det oftast ytterligare information för att förstå exakt vad det var personen menade. Denne pratade genomgående i generella termer där det syftas på alla i en viss kontext. En nutidsorientering med fokus på aspekter i nuet som har inverkan på framtiden visades. Generellt var personen mer positiv än negativ inför framtiden. Ibland pratade personen om saker som alltid är på ett visst sätt, exempelvis då denne pratade om den press koreaner haft sedan barnsben gällande att vissa yrken är bättre än andra. Generellt saknade personen engagemang för det denne sa.

Ett starkt engagemang visades dock när personen pratade om koreaner, deras vilja att arbeta hårt och hur mycket arbetet betyder för dem.

Del B

Kortfattad beskrivning av resterande deltagare

Kollektivistisk kultur

Kina

Frågan

Tabell 13 Tema: Sociala relationer på arbetet

Entitet	Predikat	Modalitet
Foreigner	That I would like to work with	Engagement
Adapt	That I will let him/her to the local circumstances and life	Positive-prospective, aspiration
Recommendations	That I will give to him/her to correct his/her impolite behavior and the mistakes	Positive-prospective, Aspiration
Part of trust	That I will show to him/her	Positive-prospective, Aspiration
Relationship	That I will build with him/her through the daily routine work	Positive-prospective, Engagement
Learn	That I can the foreigners culture and language	Positive-prospective, engagement

Ur tabell 13 utläses att personen var väldigt engagerad när denne spekulerade över att jobba tillsammans med någon från en annan kultur, vilket bland annat grundade sig på att denne ville hjälpa kollegan att förstå hur de jobbar och med att passa in. Personen skulle fokusera på att utveckla en positiv och lärorik relation, innefattande allt från arbete till språk och kultur.

Tabell 13.1 Tema: Effektivitet

Entitet	Predikat	Modalitet
Beneficial	That it can be to improve your adaptive skills	Positive-prospective, Engagement
Experience	That international work can be	Positive-prospective, Engagement

Ur tabell 13.1 utläses att personen blev motiverad över att blicka framåt i tiden när det gällde dennes förmåga att utveckla och anpassa sig och lyfte även fram att internationellt arbete är en erfarenhet och därmed berikande.

Bild 1

Tabell 14 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
Professor	That he is of esthetics	Probability, imaginative

Job	That the two young people close to the professor don't have	
Students	That they are in middle school	
Stylist	That he is of fashion finery	Positive-prospective, engagement
Describe	That it is difficult to do what type of job he has	

Ur tabell 14 utläses att personen trodde det var möjligt att mannen vid skrivbordet är professor i estetik. Denne resonerade att de två unga människorna närmast professorn inte har jobb utan är elever på högstadiet. Personen var engagerad när denne pratade om att kvinnan med det latinska korset nog är modestylist men sa att det var svårt att avgöra vad den fjärde människan jobbar med.

Bild 2

Tabell 15 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
Jobs	That they all have	Positive-prospective,
Private company	That the first person opened for photo shooting	Engagement
Stock broker	That the second person is	
Research and development engineer	That the lady is	
Salesman	That the fourth person is	
IT guy	That the fifth person is	
Production engineer	That his occupation is	

Ur tabell 15 utläses att personen trodde att alla på bilden hade jobb. Den första personen bedömde denne ha öppnat ett privat företag för fotografering och den andra personen som att jobba med aktier. Kvinnan jobbar enligt personen som forsknings- och utvecklingsingenjör, och den fjärde personen som försäljare. Den femte människan trodde personen jobbar inom IT-branchen och den sista som produktionsingenjör.

Livsvärld

Detta var en positiv och engagerad person som hade en positiv inställning till framtiden och såg fördelarna med att arbeta med en utlänning. Däremot var personen neutral i sin inställning till vilken sysselsättning människorna på bilderna hade, vilket även var något som personen inte kände något större engagemang för. Personen var fokuserad på nuet och aspekter i nuet som har en inverkan på framtiden. Personen utlyste en säkerhet i vad denne pratade om men var otydlig i sin beskrivning av människorna på bilden. Personen pratade en hel del om sig

själv och de fördelar som finns med att arbeta med en utlänning. Vidare var personen generell i sitt sätt att prata och fokuserade mest på alla i en viss kontext, inte minst i bilderna.

Individualistiska kulturer

Australien

Frågan

Tabell 16 Tema: Företag

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Australian company	That exist	My
Outsourcing	That one can do	Aspiration, we
Recruiting	That one can do	Aspiration, we
Core business	That exist	
Competitive advantage	That one can have	Always recurrent, aspiration, my

Ur tabell 16 utläses att personen pratade mycket och med hög motivation om sitt eget företag och vad de sysslar med. Trots att det är personens eget företag lyfte denne fram att det är ett samarbete mellan alla anställda. Personen tyckte det var viktigt att vara medveten om sina konkurrenter och att ha ett försprång i konkurrensen.

Tabell 16.1 Tema: Att arbeta

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Work	That one can do in Japan	Aspiration
Work	That one can describe	Always recurrent
Business to business setting	That exist	Always recurrent

Ur tabell 16.1 utläses att personen berättade att denne arbetar i Japan och tyckte att detta var inspirerande. Personen får ofta beskriva för andra vad denne jobbar med. Ofta jobbar personen i formella affärsmiljöer.

Bild 1

Tabell 17 Tema: Sysselsättning

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Teacher	That one can be	
Student	That one can be	

Ur tabell 17 utläses att personen tolkade det som att mannen som sitter vid skrivbordet är en lärare och att de andra tre är studenter.

Bild 2

Tabell 18 Tema: Sysselsättning

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Students	That exist	

Ur tabell 18 utläses att personen resonerade att människorna på bilden är för unga för att ha jobb, men troligen är studenter.

Livsvärld

Personen tyckte att det var inspirerande att jobba i Japan. Denne var övervägande positiv, pratade mest om sig själv, sitt företag, hur de jobbar och att det går bra för dem. Personen uttryckte tydligt att det är dennes eget företag, som denne är ledare i och styr efter egen vilja, vilket denne finner motiverande. Personen är engagerad i det mesta denne gör och lever mest i nuet. Mycket kretsar kring sådant som brukar hända. Personen värdesätter engagerade människor som är framåt, flitiga och vill lära sig saker.

Frankrike

Frågan

Tabell 19 Tema: Arbete

Entitet	Predikat	Modalitet
Work and earn money	That children are forbidden to do	Always-recurrent
Normal hours of working	That there is a law that explains that it is 35h per week	
Work	That many people do more than 35h per week	Engagement

Ur tabell 19 utläses att personen pratade säkert och på ett neutralt sätt om arbete och hur det, enligt denne, upplevs i Frankrike. Personen pratade mycket i generella termer, till exempel att det är förbjudet med barnarbete. Vidare pratade personen om den lag som anger antalet timmar som den ”normala arbetsveckan” består av, vilket är 35h per vecka. Personen pratade engagerat om det faktum att många personer arbetar mer än de 35h som anses vara normalt.

Bild 1

Tabell 20 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
Professor	That I think the older man is at a university	
Job	That the older man has	
Studying	That the others are to get a job	Engagement
Students	That exist	Aspiration

Ur tabell 20 utläses att personen ansåg att den äldre mannen är professor på ett känt universitet, och att det endast är denne man som har ett arbete. De övriga människorna på bilden är professors studenter. Personen var engagerad när denne pratade om studenternas ambition att få ett bra jobb när de är färdigutbildade.

Bild 2

Tabell 21 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
Job	That everybody has	Positive-prospective,
Good job	That everybody has in a firm	Positive-prospective, engagement
Girl	That there is just one of, so maybe they work in the business of like engineer	
Men	That there are many of in the subject they study	

Ur tabell 21 utläses att personen pratade mestadels med en övertygelse för det denne sa och visade ett starkt engagemang då denne redogjorde för de jobb människorna på bilden har, vilka samtliga är inom näringslivet. Människorna är välutbildade vilket resulterat i att de alla har bra och givande arbete på något företag. Eftersom det endast finns en tjej med på bilden antog personen att människorna har ett mansdominerat yrke, exempelvis arbetar som ingenjörer eller inom näringslivet. Personen antog att människorna förmodligen gick en utbildning där majoriteten av studenterna var män (vilket är fallet inom många ingenjörsutbildningar).

Livsvärld

Personen var övervägande neutral då denne pratade om arbetslöshet, arbetet och dess mening. Överlag var personen mer negativ än positiv inför framtiden. Personen var väldigt säker på sin sak och uttryckte endast ibland en osäkerhet. Detta var exempelvis vid beskrivningen av vilka sysselsättningar människorna på bilden hade. I de flesta fall beskriver personen saker på ett tydligt sätt så att det inte behövdes någon vidare information för att förstå vad det var

personen menade. Personen pratade nästintill aldrig om sig själv utan uttryckte sig mestadels i generella termer. Personen var mestadels nutidsorienterad eller orienterad kring aspekter i nuet som har en inverkan på framtiden. Denne pratade aldrig om något i dåtid. För det mesta uttryckte personen inget engagemang alls och endast ibland ett svagt engagemang.

Finland

Frågan

Tabell 22 Tema: Arbete

Entitet	Predikat	Modalitet
Working	That is an extremely significant part of life	Positive-prospective, Engagement
Disciplinary	That working life in Finland is still quite	
Academic degrees	That are respected	Positive-prospective, aspiration
Looked-up at	That occupations requiring skills-on-hand are beginning to be	Positive-prospective, aspiration
Working remotely	That is increasing	Aspiration
Dominating	That the "early bird find the worm" mentality is still quite in Finland	

Ur tabell 22 utläses att personen pratade med ett starkt engagemang om arbetets vikt och dess positiva inverkan på framtiden. Vidare ansåg personen att arbetslivet i Finland fortfarande är väldigt disciplinerat och att ordspråket och mentaliteten "the early bird find the worm" dominerar starkt. Personen ansåg att akademiska utbildningar fortfarande väger tungt och respekteras, men att yrken som kräver fingerfärdighet börjar få en viktigare roll i samhället, vilket har en positiv inverkan på framtiden. Detta beror enligt personen på att det idag är få personer som har dessa kunskaper vilket gör dem mer eftertraktade. Att arbeta hemifrån är något som enligt personen ökar kontinuerligt.

Tabell 22.1 Tema: Problem

Entitet	Predikat	Modalitet
Social contacts	That my concern is the lack of when working remotely	Negative-prospective

Ur tabell 22.1 utläses att personen uttryckte en viss oro för den ökade graden av "remote working", eftersom detta enligt personen leder till en brist på social kontakt. Detta anser personen har en negativ inverkan på framtiden, eftersom denne anser att det sociala är en av de viktigaste aspekterna med arbete.

Bild 1

Tabell 23 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modalitet
Manager	That the older colleague maybe is	Possibility, imaginative
Team leader	That the one in the middle with a white t-shirt could be	Probability, imaginative, aspiration, his
Design something	That their occupation is maybe to do	Possibility, imaginative, aspiration
Senior designer	That the older gentleman could be	Possibility, imaginative, aspiration, his

Ur tabell 23 utläses att personen var osäker på vilka yrken människorna på bilden har. Personen föreställde sig att människorna arbetar med något kreativt, troligen är designers av något slag som har till uppgift att formge något. Personen pratade med ett måttligt engagemang om människornas befattningar. Den äldre mannen är förmodligen någon form av chef, och är överställd de övriga på bilden. Troligen är han chefsdesigner. Personen i vit t-shirt är troligtvis gruppchef.

Bild 2

Tabell 24 Tema: Sysselsättning

Entitet	Predikat	Modaliteter
Study	That they do together	Positive-prospective, aspiration
Jobs	That they don't have yet	
Job	That they will have in the near future in their own countries	Future, positive-prospective, aspiration

Ur tabell 24 utläses att personen pratade med en säkerhet och ett måttligt engagemang om sysselsättningarna människorna på bilden har. Enligt personen har ingen av människorna på bilden något jobb utan samtliga är studenter på samma universitet. Personen ser positivt på människornas framtid och är säker på att samtliga kommer att ha arbeten i sina respektive länder inom en snar framtid.

Livsvärld

Personen var övervägande neutral i sin inställning och beskrivning av arbete och dess mening, samt då denne beskrev vilka sysselsättningar människorna på bilden har. Personen var mer

positiv än negativ i sin syn på framtiden. Det som personen såg som positivt inför framtiden var bland annat den styrka som fås i privatlivet då någon lyckas med sina arbetsuppgifter, vilket leder till en ”må bra” känsla. Personen visade på en säkerhet i sin beskrivning och gav en tydlig skildring när det handlade om dennes uppfattning av arbete. Däremot var personen mer otydlig då denne diskuterade vilken sysselsättning människorna på bilden hade. Personen fokuserade mycket lite på sig själv, och gav istället en generell bild av arbetets betydelse. För det mesta syftade personen på alla i en viss kontext. Personen var övervägande nutidsorienterad, och fokuserade på aspekter i nutiden som har en inverkan på framtiden. Det föregångna pratade personen aldrig om. Personen visade ett starkt engagemang då denne pratade om arbete och dess betydelse för människors liv, men något vidare engagemang visade personen inte för sysselsättningarna människorna på bilden hade.

Kanada (1)

Frågan

Tabell 25 Tema: Arbete

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Work	That is a major part of life in Canada	Engagement
Working	That people start when they are 16	Engagement
Hard	That jobs aren't to get	Positive-prospective, aspiration
Working	That people start doing straight after their studies	Positive-prospective, engagement
Work	That most people do full time, 40h a week	Aspiration
Retire	That they work until the day they do	Engagement
Seriously	That some people take their jobs	Engagement
Job	That is the big thing	Engagement
Jobs	That laws protect new mothers from losing their	Positive-prospective
Work	That people have to do to pay their rent	Engagement

Ur tabell 25 utläses att arbete enligt personen en väldigt stor del av livet i Kanada, och människor börjar ofta arbeta då de är 16 år gamla. Människor arbetar då halvtid under skoloriet och sedan heltid under somrarna. När de är färdigutbildade börjar de direkt arbeta ”på riktigt”, vilket är något som personen ser som positivt inför framtiden. Generellt arbetar människor heltid, vilket i Kanada är 40 h per vecka, och de arbetar fram till den dag de går i pension. Enligt personen är det inte svårt att få arbete i Kanada, och hur människor ser på arbete varierar. Vissa arbetar för att kunna betala sin hyra medan andra ser det som det centrala här i livet. I Kanada finns det lagar som skyddar nyblivna mödrar från att mista sina arbeten vilket personen ser som något positivt.

Tabell 25.1 Tema: Arbetslöshet

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Really bad	That people who don't work are looked at	Always recurrent, Negative-prospective
Work	That everyone thinks that every person should do	Always recurrent, aspiration
Government	That everybody think that people should not depend on for their living	Always recurrent

Ur tabell 25.1 utläses att arbetslösa enligt personen inte ses med blida ögon och att kanadensare har en negativ bild av arbetslösa, vilket denne anser har en negativ effekt på framtiden. I Kanada är det av allmän åsikt att alla ska arbeta, förutom då människor inte är kapabla till det, och inte förlita sig på staten för att kunna försörja sig.

Livsvärld

Personen var övervägande neutral i sin beskrivning av arbete och dess mening. Överlag hade personen en mer positiv än negativ framtoning då denne pratade om framtiden. Det personen hade en negativ bild av var den syn människor i Kanada har av arbetslösa. Dessa ses med oblida ögon eftersom det, enligt personen, är av allmän uppfattning att arbete är något som alla ska ägna sig åt. Personen visade på en säkerhet i merparten av det denne sa och denna säkerhet visade sig även i sättet personen uttrycker sig på vilket var beskrivande och exemplifierande. Personen pratade väldigt lite om sig själv, var nutidsorienterad och fokuserade på de aspekter i nutiden som har en inverkan på framtiden. Personen nämnde aldrig dåtid. Ett övervägande starkt engagemang visades i det personen sa eller så fanns det inget engagemang alls.

Kanada (2)

Frågan

Tabell 26 Tema: Jobb

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Jobs	That can be available for all genders	
Competition	That exist	
Student jobs	That can be easy to find	
Job search process	That one can get support in	Present-future

Ur tabell 26 utläses att personen beskrev arbetsmarknaden på ett övervägande positivt sätt. Denne ansåg att det inte finns någon könsdiskriminering och menade att studenter lätt kan hitta jobb. Trots detta nämnde personen att det finns konkurrens om populära jobb.

Livsvärld

Fokus låg på hur arbetsmarknaden och livsstilen i Kanada ser ut och detta beskrev personen på ett neutralt sätt. Denne lade aldrig in någon egen vilja eller åsikter. Personen var säker på sig själv och uttryckte sig tydligt. Denne levde i nuet men blickade ofta framåt och spekulerade om vilka effekter saker skulle komma att få i framtiden.

USA

Frågan

Tabell 27 Tema: Press

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Hectic	That things can be	Aspiration
Demanding	That things can be	Aspiration
Expectations	That exist	

Ur tabell 27 utläses att personen var känslomässigt engagerad när denne pratade om att det i de flesta jobb ställs många krav på de anställda.

Bild 1

Tabell 28 Tema: Sysselsättning

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Manager	That one can be	
Employees	That people can be	

Ur tabell 28 utläses att personen bedömde att mannen bakom skrivbordet är någon typ av ledare och de andra på bilden är medarbetare.

Bild 2

Tabell 29 Tema: Sysselsättning

Entiteter	Predikat	Modaliteter
Technology field	That exist	
Various business fields	That exist	

Ur tabell 29 utläses att personen tyckte det såg ut som att de två killarna till höger är inom IT-branschen och att de andra är inom olika affärsområden.

Livsvärld

Personen var engagerad i att det är viktigt att anställda mår bra, men menade att detta många gånger inte uppfylls på grund av alla krav som ställs. Personen pratade för det mesta om detta

på ett neutralt sätt och denne var säker på sin sak i princip hela tiden, vilket gav intrycket att denne var säker på sig själv. Ytterligare något som talade för självsäkerhet var att personen för det mesta uttryckte sig klart och specifikt, men trots detta fanns det några tillfällen där informationen var tvetydig. Personen uttryckte sig dock ofta på ett generaliserande sätt, men var sällan själv i fokus. Personen pratade för det mesta utan en specifik tidsangivelse, vilket indikerar att personen varken lever i nuet, dåtiden eller blickar framåt i tiden. De tillfällen där det fanns en tidsangivelse var personen i nuet. Ytterligare något som tydde på en passiv livsåskådning var att personen väldigt sällan uttryckte någon egen vilja eller egna åsikter.

Del C

Likheter och skillnader mellan deltagarna

Arbetets mening

Gemensamt för deltagarna från Sverige, Frankrike, Finland och USA var att fokus låg på att individen ska må bra av att arbeta. De menade att det krävs att arbetsuppgifterna är varierade och intressanta och att arbetsförhållandena är bra för att individen ska må bra. När någon lyckas med sina arbetsuppgifter leder detta till att personen får styrka även i sitt privatliv och känner en positiv känsla av det de gör. De lyfte fram att bra och givande arbeten har en positiv inverkan på framtiden. De menade också att den sociala kontakten med andra människor är något av det viktigaste ett arbete medför.

De båda personerna från Kanada framhöll att arbetet är en väldigt stor del av livet och att arbete är viktigt för att trygga sin framtid.

Personen från Korea såg arbete som avgörande för bildandet av en persons status och image i samhället. Ett bra yrke leder till en högre status medan ett mindre respekterat yrke leder till en lägre status. Människor som tjänar mycket pengar får respekt och många förmåner. I Korea finns det en könsskillnad där arbete är det viktigaste i livet för män, men inte för kvinnor. Detta gäller framför allt den äldre generationen män.

Deltagaren från Australien såg sitt eget företagande och utvecklandet av detta som arbetets mening, och lägger vikt vid förmågan att konkurrera för att nå framgång.

Deltagaren från Kina fokuserade på att det är viktigt med personlig utveckling och lärande i arbetet, framför allt att dra nytta av den ofta mångkulturella arbetsstyrkan, där det finns möjlighet till lärande om andra kulturer.

Alla deltagare var engagerade eller måttligt engagerade när de berättade vad de såg som meningen med arbete. De var även säkra på vad de tyckte.

Arbetslösa

Gemensamt för alla deltagare var att de inte trodde att någon av personerna, varken på bild 1 eller bild 2, var arbetslösa. Deltagarna trodde att människorna på bild 1 antingen hade jobb eller var studenter. Förslag på yrken som mannen bakom skrivbordet kunde tänkas ha var professor, advokat, lärare, ledare eller chef av något slag. Kvinnan bedömdes vara sjuksköterska alternativt modestylist. Någon spekulerade kring att alla jobbade inom design.

Angående bild 2 var deltagarna från Sverige, Finland, Australien och Korea överens om att alla var studenter. Däremot trodde deltagarna från Frankrike, USA och Kina att alla hade jobb, exempelvis inom näringslivet eller IT. Alla deltagare var neutrala när de beskrev vad människorna på bilderna jobbade med.

Gemensamt för deltagarna från Korea och Kanada var att de pekade på att det råder en negativ uppfattning om arbetslösa och att arbetslöshet har negativa konsekvenser för den drabbade personen, både i det sociala livet med familj och vänner och i relation till samhället. De menade att de som blir arbetslösa har svårt att anpassa sig till den arbetslösa situationen. När de berättade om detta var de engagerade och säkra på vad de sa.

Diskussion

Många studier har under de senaste åren gjorts med avseende på likheter och skillnader mellan individualistiska och kollektivistiska kulturer. Denna studie syftar delvis till att undersöka detta, men även till att förstå deltagarnas subjektiva meningskonstitution av arbetets mening och synen på arbetslösa. Uppsatsen görs utifrån individnivå, då vi först undersöker deltagarna var för sig, för att sedan se om det finns likheter och skillnader mellan dem angående deras syn på arbetslösa och meningen med arbete.

Vi kommer utifrån våra resultat att diskutera med fokus på om det finns likheter och skillnader mellan deltagarna som kan förklaras utifrån den kultur de tillhör, i detta fall individualistisk eller kollektivistisk. Vi ämnar även diskutera om likheter och skillnader i deltagarnas svar kan tänkas ha att göra med deras ålder, kön, yrke, ursprungsland, land deltagarna för tillfället bor i eller länder deltagarna anser sig tillhöra.

Diskussionen inleds med ett resonemang kring arbetets mening och följs av ett resonemang kring arbetslösa. Vidare kommer paralleller att dras till de teorier som tas upp i början av uppsatsen. Vi kommer även att diskutera studiens validitet. Avslutningsvis förs en diskussion kring vad i uppsatsen som kunde ha gjorts på ett annat sätt och hur denna uppsats kan vara till nytta för framtida forskning.

I vissa fall har det funnits möjlighet till att gå djupare i analysen men med hänsyn till den anonymitet vi lovat våra deltagare är detta inte möjligt.

Arbetets mening

Vad människor ser som meningen med arbete är individuellt och skiljer sig ofta mellan olika kulturer. Individens värderingar om arbete utgörs bland annat av individuella orienteringar och attityder mot arbetet i sig själv, organisationen och deras personliga relationer till andra anställda på samma företag.

Att människor i olika kulturer ser olika på sin roll i relation till arbete, bottnar bland annat i dimensioner som skiljer sig åt i arbetsrelaterade beteenden, exempelvis motivation och produktivitet, ledarskap, ledarstilar och beslutsfattande (Matsumoto, 2000). I resultatet visar det sig att deltagarna i vår uppsats pekar på olika syften de anser att arbete har. Enligt Grenholm (1994) bör ett arbete betraktas som meningsfullt om det har syfte och värde. Något som är universalt för alla deltagare i denna studie, oavsett kulturell bakgrund, är att de pratar om att arbete har ett syfte och ett relativt starkt värde i förhållande till andra aktiviteter. Med utgångspunkt i Grenholms (1994) teori kan det alltså ses som att deltagarna anser att det finns en mening med att arbeta.

Uppfattningen om vad meningen med arbete är skiljer sig inte bara åt mellan individer och kulturer utan ser också olika ut i olika tider (Morin, 2004). Vid en tillbakablick i historien visar det sig att människor haft olika uppfattningar om vad som är meningen med arbete beroende på rådande tidsanda. I denna studie har fokus legat på hur människor idag upplever det. I resultatet från våra deltagare ser vi dock likheter mellan deras uppfattningar om arbetets mening och hur historiska personer beskrivit detta.

Deltagarna från Kanada (1&2) och Australien uppvisar likheter med F W Taylors idé om att meningen med och drivkraften till att arbeta primärt är att erhålla de resurser som behövs för att öka sitt materiella välstånd (Grenholm, 1994). Deltagaren från Kanada (1) resonerar att anledningen till att människor arbetar är för att tjäna pengar för att exempelvis kunna köpa kläder och bilar. Även den andra kanadensiska deltagaren (2) anser att det primära syftet med arbete är att kunna försörja sig. Båda deltagarna påpekar att möjligheterna till arbete i Kanada är många, så länge människor inte är kräsna om vilket jobb de kan tänka sig att ta. Den australiensiske deltagaren menar att drivkraften till arbete är att expandera sitt företag. I motsats till ovanstående anser såväl den koreanske som den kinesiske deltagaren att den primära drivkraften till att arbeta är de sociala aspekterna. Deras syn överensstämmer

istället med human-relations-skolan, som är en motvikt till F W Taylors teori (Grenholm, 1994).

Av resultaten från de individualistiska länderna Sverige, Frankrike, Finland och USA, ser vi att fokus ligger på individen och dennes välbefinnande. Samtidigt lyfter deltagarna från dessa länder fram att den sociala kontakten med andra människor är av stor vikt i arbetet. Att fokus ligger på individen är typiskt för människor i individualistiska kulturer. Däremot är den sociala kontakten med medarbetare något som prioriteras högre av människor i kollektivistiska kulturer. Detta visar sig till exempel i att den kinesiska deltagaren poängterar hur viktiga de sociala relationerna är för att utveckla en positiv och lärorik arbetsmiljö. Att människor i individualistiska kulturer tenderar att bortse från det sociala i arbetet beror på att de gör en skillnad mellan sociala aktiviteter och jobbaktiviteter, varav de sistnämnda endast ses som medel för att tjäna pengar. Ett exempel på detta uttrycker deltagaren från USA, som pratar om att människor är på arbetet för att arbeta och inte för att umgås och ha roligt. Våra resultat stämmer överens med flertalet studier som visar att det finns kollektivistiska tendenser i individualistiska kulturer och tvärtom. (Juang & Matsumoto, 2004) Dessa tendenser visar sig även i en studie av Sages (2001) där ett rumänskt och ett svenskt tryckeri undersöks. I studien framkommer en skillnad mellan de anställda i Rumänien, som har roligt och socialiserar medan de arbetar, och arbetarna i Sverige, som endast är på jobbet för att arbeta. Studien visar att människor i Sverige ofta skiljer på arbetskamrater och vänner de umgås med på fritiden medan det i Rumänien inte finns någon motsvarande distinktion. Bland de rumänska arbetarna kan Sages således urskilja kollektivistiska tendenser, även om det i Rumänien anses råda en individualistisk kultur.

Den finska deltagaren belyser vikten av arbete som en stärkande faktor för såväl privatlivet som för den personliga identiteten. Personens åsikt är att detta uppnås då människor lyckas med sina dagliga arbetsuppgifter, vilket får dem att må bra. Denna syn överensstämmer med Morins (2004) teori om att ett meningsfullt arbete kan stärka en människas självkänsla. Enligt teorin beror detta på att individen växer i sig själv när denne presterar i arbetet.

Deltagarna från Sverige och USA poängterar att det är viktigt att de anställda har förmåner i arbetet. Deltagaren från Sverige nämner att det viktigaste är bra arbetstider och semesterledighet, medan deltagaren från USA ser sjukvårdsförmånerna som det primära. Skillnaden ligger i att den svenska deltagaren tycker att det i Sverige finns bra förmåner medan den amerikanska deltagaren anser att de förmåner som finns inte är tillräckliga.

Enligt deltagaren från Sverige utmärks ett meningsfullt arbete av varierade arbetsuppgifter, vilket går ihop med teorin att människor från individualistiska kulturer lägger stor vikt vid utmaning i arbetet (Juang & Matsumoto, 2004).

Viljan att offra allt för att bli framgångsrik i sitt arbete och tjäna pengar är enligt deltagarna från USA och Kanda (1) av största vikt. De fokuserar på sig själva i att nå dessa mål medan gemenskap kommer i andra hand. Gemenskapen offras således till förmån för den egna framgången. Morins (2004) och Juang och Matsumotos (2004) teorier om att meningen med arbete i individualistiska kulturer är att tjäna pengar, stämmer väl överens med ovanstående deltagares uppfattningar.

Även den koreanska deltagaren lägger fokus på den vilja som finns bland människor i Korea att offra allt för arbetet. Skillnaden ligger i att människor i Korea inte offrar allt för sin egen skull utan för företagets och arbetskamraternas bästa. Detta överensstämmer med teorier som säger att människor i kollektivistiska kulturer ser sin arbetsgrupp och organisationen de jobbar i som delar av sig själva. Banden de har med sina arbetskolleger och sin organisation är så starka att det är vanligt att de ser på arbete som att de fullgör en plikt gentemot en större grupp. (Matsumoto, 2000) De känner att de har ett socialt ansvar gentemot det företag eller den organisation som de arbetar på, samt gentemot sina arbetskamrater och de övriga anställda på företaget (Juang & Matsumoto, 2004). Vidare kunde vi utifrån deltagarnas svar urskilja en könsskillnad i de individualistiska och kollektivistiska kulturerna när det gäller att offra allt i förmån för arbetet. I Korea är det endast männen som offrar allt för arbetet, då flertalet kvinnor inte har något arbete utan har hand om hushållet, medan det både i USA och Kanada råder en relativt jämn fördelning mellan hårt arbetande kvinnor och män.

Den koreanska deltagaren pratar om den press som koreaner utsätts för redan från barnsben om att meningen med arbete är att utbilda sig till yrken som är respekterade i samhället och därmed leder till hög status och prestige. Människor som inte följer landets normer att arbeta mycket och hårt, ses med oblidat ögon av samhället. Vi antar därför att det i Korea finns en hög grad av stränghet. Vidare anser vi att Korea är en diffus kultur eftersom människor kopplas samman med vad de gör. (Triandis, 2002) Till exempel är individer inom prestigefulla arbetsområden mer respekterade än individer inom mindre prestigefulla arbetsområden.

Deltagarna från Frankrike, Sverige och Kanada (1 & 2), alla länder med en individualistisk kultur, pratar på samma sätt om arbetets mening. De pratar mestadels i generella termer, nämner aldrig exempel från sina egna liv och pratar i neutral form. Detta kan ha att göra med att de är så unga (alla är i 20-årsåldern) och därför saknar större

arbetserfarenhet. Trots detta låter de säkra i det de berättar och det skulle i sin tur kunna bero på att de trots allt byggt upp egna föreställningar utifrån det de sett och hört om arbete.

Även bland de äldre deltagarna kunde vi se likheter i sättet de pratar på och vad de resonerar om. Deltagarna från USA, Australien och Kina (samtliga i 35-45 årsåldern) resonerar på ett klart och tydligt sätt och de pratar säkert. De ger exempel från sina egna liv vilket troligen beror på att de är äldre och har tidigare erfarenheter av arbete att stödja sig på. Deltagarna från Finland och Korea (som är i åldrarna 35-55) visar också en tydlighet och säkerhet i sitt sätt att prata och resonera kring arbetets mening. Skillnaden ligger i att dessa inte pratar om sig själva utan fokus istället ligger på alla i en viss kontext, vilket är ett kollektivistiskt sätt att tänka. Att den finska deltagaren inte resonerade på ett typiskt individualistiskt sätt kan bero på att denne anser sig tillhöra ett flertal olika länder, såväl kollektivistiska som individualistiska. Därmed är denne troligen påverkad av flera olika kulturer varpå personen inte är utpräglad individualist i sitt sätt att tänka.

Trots ovanstående ser vi att individernas ursprungsland har en relativt stark inverkan på hur de resonerar. Exempelvis visar det sig att deltagaren i vår studie med Australien som ursprungsland, men som i många år bott i Japan, resonerar på ett typiskt individualistiskt sätt. Denne pratar bara om sig själv och sitt företag och finner att meningen med arbete just är att nå sitt mål att utveckla sitt företag. Den kinesiske deltagaren, som är bosatt i Sverige, fortsätter trots detta att resonera på ett typiskt kollektivistiskt sätt. Denne är väldigt mån om att hjälpa andra att komma in och leva i dennes kultur, och vill hjälpa dem att passa in i gemenskapen.

Gällande den utveckling som sker inom teknologin uttrycker deltagaren från Kina att detta är positivt för effektiviseringen och utvecklingen i arbetet. Detta överensstämmer med Morins (2004) syn att den globalisering som pågår idag tillför komplexitet till många arbeten och att människor delar både problem och lösningar. Exempelvis nämner den kinesiska deltagaren att människor från andra kulturer kan ha med sig ny avancerad teknik, nya arbetssätt samt sätt att tänka och kommunicera som ökar effektiviteten. Den finska deltagaren uttrycker däremot en klar rädsla för att teknologin för med sig negativa konsekvenser för de sociala relationerna som idag finns på arbetet. Denne menar att antalet människor som arbetar hemifrån, via Internet, kontinuerligt ökar vilket leder till att människor isoleras.

I en jämförelse mellan deltagarna kan vi bland annat se att deltagarna från Finland, Kanada (1) och Korea, alla kvinnor, tydligt uttrycker vilken viktig del arbetet är i livet, men av olika skäl. Den finska deltagaren anser att det viktigaste är att knyta sociala kontakter medan det primära syftet med arbete för den kanadensiska deltagaren är att tjäna pengar. Den

koreanske deltagaren bedömer att arbetet är av stor vikt för dem som vill bilda sig en bra image och få hög status i samhället. De båda männen i studien, deltagarna från Australien och Kina, uttrycker sig däremot inte lika tydligt som kvinnorna om vilken stor del arbetet har i livet.

En likhet som kan urskiljas mellan deltagarna från Finland och Frankrike är att båda pratar om hur styrt och disciplinerat arbetet i deras respektive länder är. I Frankrike styrs arbetarna av diverse lagar medan den finska deltagaren berättar om hur människor i Finland jobbar från morgon till kväll, alltid på samma tider.

I en jämförelse mellan de två männen i denna studie, det vill säga deltagarna från Australien och Kina, visar det sig att båda anser att de sociala relationerna är av vikt i arbetet. Däremot kan en tydlig skillnad i anledningen till detta urskiljas. Den australiensiske deltagaren menar att goda relationer och bra samarbete mellan de anställda i längden uppfyller intresset att dennes företag ska gå med vinst medan den kinesiske deltagaren menar att relationerna är av vikt för den personliga utvecklingen och lärandet i gruppen. Detta styrker teorin att människor i individualistiska kulturer fokuserar på personliga mål och intressen, medan de i kollektivistiska kulturer prioriterar gemenskapen.

Vi spekulerar kring att det eventuellt finns en parallell mellan individualistiska och aktiva kulturer. Detta grundar vi på att deltagaren från Australien är tävlingsinriktad och försöker forma omgivningen efter sina egna behov och mål, i synnerhet vad gäller dennes företag. Samtidigt ser vi en parallell mellan kollektivistiska och passiva kulturer. Vi ser till exempel att deltagaren från Korea beskriver hur enskilda individer offrar sina personliga behov, som familj och fritid, i en ansträngning att anpassa sig till samhällets och arbetets krav. (Triandis, 2002)

Arbetslösa och arbetslöshet

Arbetslöshet kan upplevas både som något negativt och positivt, beroende på individens egna erfarenheter (Jönsson, 2003). Landy och Conte (2004) menar att arbetslöshet oftast uppfattas som något negativt för den arbetslöse individen och har konsekvenser såväl ekonomiskt som för hälsan. De menar också, liksom Jönsson (2003), att arbetslösa ofta drabbas av nedstämdhet, att deras psykiska välbefinnande påverkas negativt och att de generellt mår sämre än de som har arbete. Övriga effekter Jönsson pekar på, som en följd av arbetslöshet, är försämrad självuppfattning, jagupplevelse och i vissa fall även social isolering. Deltagarna från Korea och Kanada (1) bekräftar ovanstående eftersom de är överens om att arbetslöshet är något genomgående negativt, vilket alltså kan tänkas bero på att de har negativa

upplevelser av detta. Den koreanske deltagaren nämner vilka stora konsekvenser arbetslöshet får för individen, både vad gäller självuppfattning och socialt. Koreanen pratar exempelvis om hur den arbetslöse tappar ansiktet inför och drar skam över sin familj. Vidare pratar denne om hur arbetslösa ofta blir deprimerade eftersom de har svårt att anpassa sig till den arbetslösa situationen. Att koreanen nämner hur genomgående konsekvenserna är skulle kunna förklaras genom Landy och Contes (2004) teori om att det är de individer som är mest engagerade i sina arbeten som är mest drabbade för den psykologiska osäkerhet arbetslöshet för med sig. Vi menar att koreanen resonerar på detta sätt eftersom denne tillhör en kollektivistisk kultur, i vilka människor är väldigt engagerade i sina arbeten. I och med att individer i kollektivistiska kulturer har starka band till sina in-grupper, som i detta fall utgörs av arbetsgruppen, innebär det större konsekvenser för det psykologiska välbefinnandet när dessa individer förlorar sina jobb. (Juang & Matsumoto, 2004)

Enligt den kanadensiske deltagaren ses arbetslösa med oblidiga ögon, eftersom den allmänna uppfattningen i Kanada är att alla, som är kapabla till det, ska arbeta. Det ses som fult att förlita sig på staten för sin försörjning.

Gemensamt för alla deltagare är att de inte tror att någon av personerna, varken på bild 1 eller bild 2, är arbetslösa. Detta tror vi kan bero på att samtliga deltagare i denna undersökning själva har jobb eller sysselsättning och tankar på arbetslöshet därför inte är aktuella. Detta kan även bero på att det i bildfrågan inte nämns något om arbetslösa.

I bild 1 är deltagarna, oberoende av vad de själva jobbar med, överens om att mannen bakom skrivbordet är överställd de övriga på bilden. Det är vanligt att deltagarna anser att han är professor eller någon form av chef som i situationen förklarar något för de andra. De övriga på bilden anses vara studenter eller anställda. Vi tror att orsaken till att den äldre mannen anses vara överställd de övriga på bilden dels kan förklaras av att han är äldre än de andra, att han är uppklädd och att han sitter bakom skrivbordet. Vidare ger de övriga sken av att lyssna på honom. Att de övriga på bilden bedöms vara studenter kan förklaras av att de är i ungefär samma ålder och betydligt yngre än den äldre mannen.

I bild 2 har deltagarna spridda uppfattningar om vilka sysselsättningar människorna på bilden har. Deltagarna från Australien, Finland, Sverige och Korea tror att samtliga är studenter. I motsats till detta tror deltagarna från USA, Kina och Frankrike att samtliga har jobb, dock har de olika uppfattningar om vilka yrken människorna har. Den franske deltagaren tror att de är ingenjörer eller ekonomer, vilket denne baserar på att det endast är en kvinna med på bilden och människorna därför jobbar inom ett mansdominerat yrke. Även den kinesiske deltagaren anser att kvinnan är ingenjör. Den amerikanske deltagaren tror att de två

killarna längst till höger arbetar inom IT-branschen vilket överensstämmer med den kinesiske deltagarens uppfattning om killen näst längst till höger. Den amerikanske deltagaren anser att de resterande personerna arbetar inom andra affärsområden, vilka framkommer dock inte. Enligt den kinesiske deltagaren jobbar samtliga människor inom spridda verksamheter. Den första personen bedömer denne ha öppnat ett privat företag för fotografering och den andra personen som att jobba med aktier. Den fjärde personen arbetar som försäljare och den sista som produktionsingenjör.

Deltagarnas yrken eller sysselsättningar verkar, varken i bild 1 eller bild 2, ha någon koppling till de sysselsättningar de tillskrivit människorna. Det är endast deltagarna från Frankrike och Sverige, vilka själva är studenter, som tillskriver människorna samma sysselsättning som de själva har. Den franska deltagaren anser att de yngre människorna på bild 1 är studenter medan den svenska deltagaren anser att två av människorna på bild 1 och samtliga människor på bild 2 är studenter. Detta tror vi endast beror på den ringa ålder människorna på bilden har och inte att deltagarna känner igen sig i någon av dem.

Slutdiskussion

Den fenomenologiska ansatsen vi använder oss av, där fokus ligger på att komma åt individers livsvärldar, har inneburit att skillnader som finns i hur deltagarna från individualistiska och kollektivistiska kulturer resonerar kring arbetets mening har visat sig. En genomgående skillnad ligger i att deltagarna från individualistiska kulturer främst resonerar utifrån egna intressen och mål medan deltagarna från kollektivistiska kulturer resonerar med fokus på gruppen och gemenskapen. Undersökningen av deltagarnas livsvärldar har vidare bidragit till att vi upptäckt att personliga faktorer såsom kön, ålder och personliga erfarenheter troligen påverkar deltagarnas sätt att resonera kring meningen med arbete. Mycket av den information vi fått fram från våra deltagare stämmer överens med teorier om arbetslöshet och arbetets mening som redan existerar. Vi finner att vår studie ytterligare förstärker dessa existerande teorier inte minst genom deltagarnas utförliga resonemang och konkreta exempel.

Vi tror att det faktum att världen idag är så global, vilket bland annat innebär att människor reser och bosätter sig i olika länder, leder till att människor till viss del tar till sig nya kulturer och därmed även sätt att resonera. Av våra resultat att döma varierar det dock i vilken grad. Exempelvis resonerar deltagaren från Finland, som anser sig höra hemma både i länder med individualistisk- och kollektivistisk kultur, i vissa situationer på ett typiskt individualistiskt sätt men i andra situationer på ett kollektivistiskt sätt. Samtidigt ser vi att deltagaren från Australien fortsätter att resonera på ett individualistiskt sätt trots att denne är

bosatt i Japan och deltagaren från Kina fortsätter att resonera på ett kollektivistiskt sätt trots att denne nu är bosatt i Sverige.

En intressant aspekt i resultatet är att den koreanska och kanadensiska (1) deltagaren resonerar på ett liknande sätt om arbetslösa. Koreanen, som kommer från ett land med en kollektivistisk kultur, och kanadensaren (1), som kommer från ett land med individualistisk kultur, nämner båda att arbetslöshet är något genomgående negativt. Något de båda tar upp som exempel är att arbetslösa på ett eller annat sätt döms ut av samhället, eftersom de upplever att normen i såväl Kanada som Korea är att alla ska bidra till samhället genom sin arbetsinsats. Detta tyder på att båda deltagarna resonerar på ett typiskt kollektivistiskt sätt. Även här ser vi att en individs sätt att resonera inte enbart kan härledas till den kultur som råder i dennes ursprungsland.

I resultatet från bilderna finner vi en likhet i att alla deltagarna, oavsett om de är från en kollektivistisk eller individualistisk kultur, tror att samtliga människor på bilderna har sysselsättning av något slag. Detta får oss att fundera över om deltagarnas enighet kan bero på någon form av bakomliggande resonemang, till följd av motivet på bilderna. Resonemanget skulle kunna grundas på att arbetslöshet är något som sticker ut från normen, och att en bilds omgivning kan ge en indikation på om det är något som avviker från denna norm. Finns det inget i omgivningen som kan associeras till arbetslöshet tror deltagarna inte heller att någon är arbetslös. Vi tror detta är fallet i våra bilder där den ena är tagen i en kontorsmiljö medan den andra är tagen på en semesterort. Om miljön i bilderna sett annorlunda ut, exempelvis föreställt ett nedgången kvarter där samma människor varit med på bilden, men istället sittandes på en uteservering med ölburkar slängda omkring sig, är det möjligt att deltagarna hade resonerat annorlunda beträffande om människorna på bilden överhuvudtaget har sysselsättning och även angående vilken denna i så fall är. Ovanstående resonemang om vikten av omgivningen kan även vara anledningen till att så många av deltagarna bedömer människorna på bilderna som studenter. På bild 1 befinner sig människorna i en omgivning som kan tolkas som ett klassrum och på bild 2 befinner människorna sig i ett sammanhang som lätt kan associeras till någon form av gruppaktivitet för studenter, exempelvis en språkresa. Ytterligare en anledning till att människorna klassas som studenter kan vara deras ringa ålder.

Denna studie har, som så många andra, visat att det finns ett flertal skillnader i hur människor från individualistiska och kollektivistiska kulturer resonerar. Vi har dock sett att hur deltagarna resonerar angående arbetslösa och meningen med arbete inte enbart kan förklaras utifrån kulturell tillhörighet utan i en del fall kan härledas till olika

bakgrundsvariabler. Slutsatsen som kan dras är således att såväl kultur som bakgrundsvariabler spelar in i hur deltagarna resonerar.

Källkritik

Litteraturen som använts utgörs av böcker som är skrivna utifrån ett svenskt, amerikanskt eller brittiskt perspektiv. Eftersom uppsatsen bygger på individer från fler länder än Sverige och USA, är det möjligt att det hade gett en mer nyanserad bild om vi även utgått från litteratur från de övriga deltagarnas länder, det vill säga Finland, Frankrike, Australien, Kanada, Korea och Kina. Något som även är värt att notera är att den litteratur som använts endast kommer från länder med individualistisk kultur. Det finns en risk att det i litteratur från individualistiska länder fokuseras på andra aspekter än i litteratur från kollektivistiska länder. Några av de böcker som använts är några år gamla, vilket skulle kunna innebära att senare forskning utvecklat eller reviderat teorier. Till viss del har källor från Internet använts och det är då svårt att veta när information lagts ut, det vill säga om den är gammal eller ny. Ett annat problem är att det är svårt att veta vem det är som lagt ut informationen, vilket innebär att man inte vet hur tillförlitlig personen i fråga är och därmed inte hur mycket vikt som kan läggas vid informationen.

Validitet

Vid analysen och tolkningen av svaren har vi försökt att så lite som möjligt påverkas av vår förförståelse. För att uppnå detta har vi diskuterat vår förförståelse med varandra under arbetets gång. Något som är värt att nämna är att vi själva är från ett land med individualistisk kultur. Detta påverkar troligtvis vår förförståelse och därmed hur vi uppfattar och resonerar kring arbetslösa och meningen med arbete. Vidare har vi försökt undvika att lägga in vår tolkning i modalitetskategorierna genom att vid de tillfällen vi varit osäkra på vad deltagarna syftat på valt ett neutralt alternativ.

Trots att vi ansträngt oss för att inte låta vår egen förförståelse påverka våra tolkningar tror vi att detta hänt mer eller mindre ändå. Det är svårt att vara medveten om all förförståelse, som exempelvis förutfattade meningar, antaganden och sätt att resonera.

Något vi tror är positivt är att deltagarna har fått fylla i sina svar när det passerat dem, utan någon tidspress, och att de själva fått bestämma var och när de ville besvara frågorna. Vidare anser vi att användandet av snowballing sample har varit en bra metod eftersom vi inte känner majoriteten av deltagarna och därmed inte har några förutfattade meningar om dessa.

Vi har försökt vara så tydliga som möjligt i beskrivningen av vårt tillvägagångssätt, vilket innebär att var och en som tar del av denna studie kan göra sin egen bedömning av validiteten. Grundligheten i studien, exempelvis urvalet av deltagare och text- och bildfrågornas lämplighet i förhållande till undersökningens syfte och dess deltagare, är något som vi eftersträvat genom hela arbetsprocessen.

Felkällor

Vi tycker att användandet av e-mail har varit ett bra tillvägagångssätt för att kommunicera med deltagarna, men vi fick inte in så många svar vi räknat med. Detta tror vi kan bero på att vi inte skickade ut allt material vid ett tillfälle utan delade upp det i två delar, som skickades vid två tillfällen. Orsaken till detta var att den andra delen, bestående av två bilder inklusive bildfrågor tog längre tid att komponera.

Det tog för de flesta av deltagarna väldigt lång tid att besvara både text- och bildfrågorna, trots påminnelser. Detta tror vi kan vara en följd av att vi inte från början satte ett datum för när dessa senast skulle ha besvarats.

De två bilder vi hade med i studien anser vi i efterhand inte var optimala för syftet att komma åt deltagarnas resonemang om arbetslösa. Bild 1 ser ut som den är tagen inne på ett kontor, eller ett klassrum, vilket vi tror innebär att många resonerat att alla som är där inne också är anställda där eller att det föreställer en lärare och dennes elever. Att döma av deltagarnas svar från bild 2 verkar det som att många av deltagarna upplevde människorna på bilden som studenter, vilket troligen beror på att de är unga och miljön de befinner sig i inte associeras till arbetssammanhang. Alla ser dessutom ut att vara i samma ålder, vilket vi tror har lett till att en del tolkar det som att de är studenter på studieresa.

Vårt arbete i Minerva kunde ha lagts upp på ett annorlunda sätt. Detta med avseende på vilka modalitetskategorier vi valde att jobba utifrån. Samtliga kategorier användes, vilket vi i efterhand anser var överflödigt. De kategorier som inte tillförde något till vårt syfte med studien var kategorierna property, subject och function medan kategorin belief endast tillförde något i vissa fall. Däremot fick vi ut mycket av kategorierna affect, time och will. Om vi hade gjort om studien skulle vi endast ha tagit med belief, affect, time och will.

Kritik mot Minerva

Svårighet att överskåda programmet Minerva och dess analys- och tolkningsprocess innebar att vi mot slutet insåg att vi hade gjort en hel del onödigt jobb, där vi analyserat delar vi inte hade nytta av.

Vid ett flertal tillfällen raderades material vi analyserat, trots att vi varit noga med att spara det vi gjort. Varför detta hände är fortfarande till viss del oklart. Vid ett tillfälle visade det sig bero på att vi använt siffror i texten, vilket inte programmet kunde hantera.

Framtida forskning

I vår studie har vi sett att en del grundläggande uppfattningar om arbetets mening skiljer sig åt mellan våra deltagare från kollektivistiska och individualistiska länder. Detta tror vi är viktigt att ha i åtanke bland annat för internationella företag, vilka kan nå framgång genom att öka de anställdas förståelse av varandra. Förståelse är enligt oss en del av grunden till ett bra samarbete, vilket i sin tur kan få positiva effekter som exempelvis att anställda blir mer effektiva. Även fusioner av företag från olika länder tror vi kan underlättas med hjälp av kunskap om hur människor med olika kulturbakgrund resonerar kring meningen med arbete. Detta inte minst för att undvika kulturkrockar.

I resultaten har det framkommit att människor från länder med individualistisk och kollektivistisk kultur finner olika saker motiverande. Detta är något vi tror företag kan ha nytta av då de strävar efter att uppnå framgång och trivsel. Vi såg exempelvis att deltagare från individualistiska kulturer lyfte fram vikten av att individen får prestera vari vi spekulerar om dessa individer skulle motiveras av ett individuellt lönesättningssystem. Däremot lyfte deltagare från de kollektivistiska kulturerna fram vikten av de sociala relationerna på arbetsplatsen vari ett incitament skulle kunna vara att skapa en trivsamt miljö där gemenskapen stärks. Om företag tar vara på denna kunskap tror vi att de, genom att motivera sina anställda, skulle kunna uppnå högre effektivitet.

Deltagarnas sätt att resonera om meningen med arbete, skiljer sig åt mellan individer från kollektivistiska och individualistiska kulturer, men deras resonemang verkar dock även påverkas av personliga variabler såsom kön, ålder och personlig erfarenhet, vilket vi tycker skulle vara intressant att forska vidare kring. Detta i syfte att närmare undersöka vilka skillnader i människors resonemang om meningen med arbete som beror på personliga variabler och vilka som beror på kultur. Dessutom vore det intressant att ta reda på om några variabler har en större betydelse än andra för hur människor upplever fenomenen i fråga.

I denna uppsats har vi inte undersökt den eventuella påverkan religion har för hur människor från länder med individualistisk och kollektivistisk kultur resonerar om meningen med arbete och arbetslösa. Det skulle vara intressant att veta vilken roll religion spelar för hur deltagarna resonerar kring fenomenen i fråga. Frågan är om två deltagare med liknande kulturell bakgrund, men med olika religion, hade resonerat olika.

Vi tror att anledningen till att människorna på bilden tilldelats så specifika yrken kan förklaras av att deltagarna har stereotyper om hur personer med olika yrken är. Något annat som styrker tanken om stereotyper har inte visat sig i denna studie, men vi anser att detta kunde vara ett intressant tema att undersöka vidare i framtida forskning.

Om det existerar en relationen mellan hur bra olika företagskulturer fungerar ihop med ett individualistiskt eller kollektivistiskt sätt att tänka är något som kan utredas närmare. Kanske är det så att vissa företagskulturer fungerar bättre i samspel med människor från individualistiska eller kollektivistiska kulturer. Det som idag är känt är att människor i kollektivistiska kulturer accepterar hierarki i samhället som något naturligt och att alla har olika roller och hjälps åt. Vi frågar oss om det skulle fungera på ett liknande sätt inom en organisation eller ett företag. En vidare reflektion är om det finns andra aspekter inom företagskultur som går bättre eller sämre ihop med ett kollektivistiskt eller individualistiskt sätt att tänka. I vår uppsats har vi till exempel sett att gemenskap är något som värdesätts högt inom de kollektivistiska kulturerna. Därmed väcks frågan om människor från länder med en kollektivistisk kultur trivs och arbetar bättre i organisationer med en företagskultur som främjar just samarbete och gemenskap, eller kanske saknas det helt samband mellan företagskultur och den kultur de anställda bär med sig, individualistisk eller kollektivistisk.

Våra resultat visar att några av deltagarna, oavsett kulturell bakgrund, är överens om att arbetslösa och arbetslöshet är något som ses som negativt. Däremot framkom inte någon skillnad i om synen på arbetslösa skiljer sig åt beroende på om dessa arbetslösa är unga eller gamla. Om människor från länder med individualistisk kultur och kollektivistisk kultur tycker olika om gamla eller unga arbetslösa är något som kan vara intressant att utreda.

Eventuellt skulle ett kvantitativt tillvägagångssätt kunna användas för att få klarhet i några av ovanstående spekulationer kring uppslag till framtida forskning. En design vi tror kan passa är att använda frågeformulär, där deltagare från individualistiska och kollektivistiska kulturer i olika åldrar, kön och bakgrund får skatta hur väl de instämmer i olika påståenden om arbetets mening och arbetslösa. Även kvalitativa tillvägagångssätt med utgångspunkt i en liknande design som vår, det vill säga med breda och öppna frågor kunde användas. Detta tror vi främst skulle kunna användas för att utreda vilken roll religion spelar för uppfattningen om arbetslösa och arbetets mening.

Referenslista

- Bild 1: <http://www.intleducenter.umd.edu/gfx/disc1.jpg>
- Bild 2: <http://www.wmich.edu/ois/sap/images/Grand%20tour%20students.jpg>
- Bonniers Lexikon: Band 8, Hand, Infe. (1995). Ljubljana: Bonnier Lexikon AB, Lidman Production AB
- Bonniers Lexikon Band 10, Kask, Krut. (1995). Ljubljana: Bonnier Lexikon AB, Lidman Production AB
- Grenholm, C-H. (1994). *Arbetets mening*. Sverige: Graphic Systems AB.
- Jahoda, G. (2002). *Reflections of a "Pre-nominal" cross-cultural psychologist*. Hämtat 2006-05-02 från <http://www.ac.wvu.edu/~culture/jahoda.htm>
- Jönsson, L.R (2003). *Arbetslöshet, ekonomi och skam*. Lund: Kfs AB.
- Karlsson, G. (1993). *Psychological Qualitative Research from a Phenomenological Perspective*. Göteborg: Almqvist&Wiksell International.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Lund: Studentlitteratur.
- Landy, F.J. & Conte, J.M (2004). *Work in the 21st century: An introduction to industrial and organizational psychology*. New York: The McGraw-Hill Companies.
- Lindén, J. & Szybek, P. (2003). *Validation of Knowledge Claims in Human Science*. Lyon Limonest: L'Interdisciplinaire.
- Matsumoto, D.R & Juang, L. (2004). *Culture and Psychology 3rd Edition*. United States of America: Thomson/Wadsworth.
- Matsumoto, D.R. (2000). *Culture and Psychology: people around the world 2ed*. United States of America: Thomson/Wadsworth.
- Maykut, P. & Morehouse, R. (1994). *Beginning Qualitative Research, A Philosophic And Practical Guide*. Great Britain: The Falmer Press.
- Morin, M Estelle (2004). *The meaning of work in modern times*
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological Research Methods*. United States: SAGE Publications Ltd.
- Nationalencyklopedin: Band 1, A ASA. (1989). Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker AB
- Nationalencyklopedin Band 11, KFL KÄF. (1993). Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker AB
- Sages, R. & Lundsten, J. (2004). *The Ambiguous Nature of Psychology as Science and its Bearing on Methods of Inquiry*. I Sages, R. *Papers and Articles on Meaning Constitution Analysis*. Linköping.
- Sages, R. (2001). *Phenomenology in the service of cross-cultural psychology. A method of*

text analysis and its application to a comparative study of a swedish and a rumanian printing press. i Lahlou, M. & Vinsonneau, G. *La psychologie au regard des contacts de Cultures*. Limonest: L'Interdisciplinaire.

- Sages, R. & Hensfelt-Dahl, P. (1999). *En fenomenologisk analysmetod inom arbetslivsforskning*, i Lindén, J., Westlander, G. & Karlsson, G. (1999) *Kvalitativa metoder i arbetslivsforskning. 24 författare visar hur och varför*. Uppsala: Rådet för arbetslivsforskning och författarna.
- Sages, R., Jakobsdottir, Y. E. & Lundsten, J. (2001). *A phenomenological approach to work values and organizational behavior*. I Sages, R. *Papers and articles on Meaning Constitution analysis*.
- Smith, J.A (2003), *Qualitative Psychology: A Practial Guide to Research Methods*. London: SAGE Publications Ltd.
- Smith, P. B. (2002). *Levels of analysis in cross-cultural psychology*. Hämtat 2006-05-02 från <http://www.ac.wvu.edu/~culture/smith.htm>
- Strohschneider, S. (2002). *Automobiles, individualism-collectivism, and psychic systems: An essay on the functional perspective in cross-cultural psychology*. Hämtat 2006-05-20 från <http://www.ac.wvu.edu/~culture/Strohschneider2.htm>
- Triandis, H. C. (2002). *Odysseus wandered for 10, I wondered for 50 years*. Hämtat 2006-04-28 från <http://www.ac.wvu.edu/~culture/triandis2.htm>

Appendix A

Det inledande mailet till deltagarna

We, Maria Lilius and Lina Rönningberg, are two students currently studying psychology at the University of Lund in Sweden. During this spring we will write our Bachelors thesis in order to obtain our Bachelor of Science in June 2006.

The purpose of our investigation is to get a deeper understanding of the meaning of work in different cultures. In order for us to succeed we need to get in contact with people from different countries, who can contribute with their views, thoughts and feelings on this subject. Your cooperation would therefore be of great importance to us.

If you are interested in helping us we will send out a questionnaire, consisting of a general question, and also two pictures to which we would like you to write narratives.

The information we receive will be treated confidentially and anonymously.

For more information about the project please see the attachment "Project description".

With kind regards,

Maria Lilius
Marialilius.773@student.lu.se

Lina Rönningberg
lina.ronningberg.597@student.lu.se

Appendix B

Project description

Background

We, Maria Lilius and Lina Rönningberg are currently studying work- and organizational psychology at the University of Lund in Sweden. During this spring we are going to write our Bachelors thesis in order to obtain our Bachelor of Science degree in June 2006. Our tutor is Roger Sages, associate professor at the Department of Psychology, Lund University, Sweden.

The purpose of the investigation

The aim of our essay is to get a deeper understanding of the meaning of work in different cultures, both individualistic and collectivistic.

Method

We are going to conduct a phenomenological study. The aim of phenomenology is to come as close as possible to the individual's own way of perceiving and feeling. This means that the focus will be on the individual's own perception of his/her life-world. We are therefore interested in the individual's thoughts and feelings about work and unemployment. As expressed by him/her, with his/her own choice of wording and expression.

We will send out a questionnaire with a general question in which the purpose is to allow the individual to freely express his/her experiences, thoughts and feelings around the subject. Later on we will send out the second, and final, part of the study which consists of two pictures to which we would like the participants to write narratives. At this point we will also send out some questions about the participants backgrounds. The information we receive will be analyzed in April by using the MCA (Meaning Constitution Analysis) method, which is a method for analyzing texts. The method is created by our tutor Roger Sages.

This study is based on voluntary participation and all the information we receive will be treated confidentially.

Our results will be analyzed and presented in our Bachelors thesis in June 2006.

For further information please contact:

Maria Lilius

Maria.lilius.773@student.lu.se

Lina Rönningberg

lina.ronningberg.597@student.lu.se

Roger Sages

Roger.sages@psychology.lu.se

Appendix C

Utskick av studiens första del

Dear ...

Thank you for wanting to participate in our study. Please fill in the attached questionnaire, consisting of a general question and mail it back to us. Write as freely as possible without concerning about spelling and grammar as this is of no importance. In a couple of weeks we will send out the second, and final, part of the project consisting of two pictures to which narratives are to be written.

The information we receive will be treated confidentially and anonymously.

If you have any questions please feel free to contact us.

With kind regards,

Maria Lilius
maria.lilius.773@student.lu.se

Lina Rönningberg
lina.ronningberg.597@student.lu.se

Utskick av studiens andra del

Dear ...

Thank you for taking time and filling in the first part of our project. Your cooperation has been of great importance to us and we really appreciate it.

We kindly ask you to fill in the second, and final, part of our project which consists of two attached pictures and also a few background questions. Please fill in the background information last. Write down your thoughts, reflections and emotions about the pictures. We would also like you to describe the people in the pictures. Do they have jobs, and in that case what are their occupations?

When you have filled in your answers please email them to maria.lilius.773@student.lu.se

Thank you in advance!

With kind regards,

Maria Lilius & Lina Rönningberg

Maria Lilius
(maria.lilius.773@student.lu.se)

Lina Rönningberg
(lina.ronningberg.597@student.lu.se)

Påminnelsemail

Dear ...

Thank you for wanting to take part of our study. We still haven't received your answer, which is of great importance for us to be able to complete our study. We therefore kindly ask you to fill in the questionnaire and email it back to us.

If you have any questions please feel free to contact us.

With kind regards,

Maria Lilius
(maria.lilus.773@student.lu.se)

Lina Rönningberg
(lina.ronningberg.597@student.lu.se)

Appendix D

Bild 1

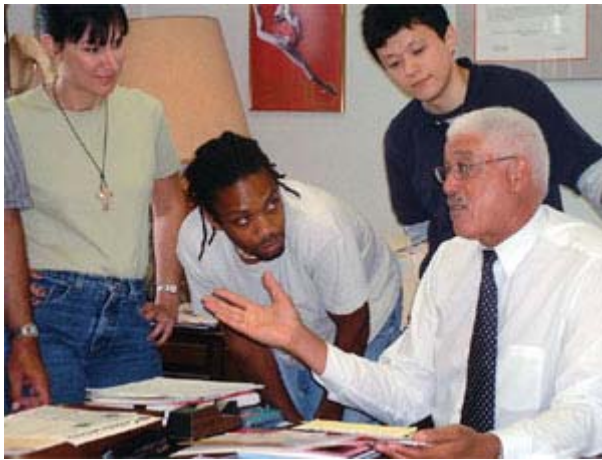

Bild 2

Appendix E

Beskrivning av stegen i MCA

Steg 1

Själva analysarbetet påbörjas då svaren samlats in från deltagarna. Steg ett i metoden utgörs av en noggrann genomläsning av den text som ska analyseras. Detta är av stor vikt för att det fenomen som ska tolkas ska kunna ses med så lite förutfattade meningar som möjligt. När texten lästs igenom försöker forskaren identifiera mindre meningsenheter (meaning units) vilket görs av tre anledningar:

1. utrymmet för okontrollerade tolkningar minskar vid en tydlig indelning av en deltagares självrapport.
2. undersökningens validitet och trovärdighet ökar eftersom utomstående forskare lättare kan jämföra sina resultat och olikheter bland dessa samt finna fel.
3. de partiella intentionerna, som finns inom varje meningsenhet, struktureras i detalj vilket möjliggör en tolkning av hur deltagarna konstituerar meningen. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages & Lundsten, 2004)

Nedan följer ett exempel på hur en mening delats in i meningsenheter.

Text1

”Jag är en glad person som tycker om att träffa människor”.

Indelning i meningsenheter :

”Jag är en glad person”, ”som tycker om att träffa människor”

När steg ett är genomfört är texten indelad i meningsenheter. Denna indelning behöver inte grunda sig på grammatik, det som dock är av betydelse är att forskaren delar upp texten så fort denne upptäcker en ändring i textens betydelse. Meningsenheterna brukar vara relativt korta vilket även ökar noggrannheten i analysen. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages & Lundsten, 2004)

Steg 2

När texten är indelad i meningsenheter påbörjas steg två som utgörs av en vidare applicering av epochén. För att underlätta forskarens kontroll av sin förförståelse om ett fenomen, sätts

den uttalade meningen inom parentes, vilket möjliggör för forskaren att ta till sig den nya kunskap som visar sig i texten. Detta kallas för den fenomenologiska attityden.

Tillämpandet av en epoché resulterar i så kallade modaliteter och pure meanings (rena betydelser). Meningsenheterna kategoriseras i olika modaliteter. Modaliteterna definieras utifrån hur meningsenheterna är uttryckta, och syftar till att öka forskarens förståelse för deltagarens upplevelser. Upplevelsen är det sätt på vilket deltagaren medvetet uppfattar det aktuella fenomenets meningsstruktur. Modaliteterna är således de sätt som deltagaren upplever sin livsvärld på, och ger en förståelse för upplevelse- och erfarenhetsformer. Det finns ett flertal olika modaliteter som uttrycker olika saker. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages & Lundsten, 2004) Nedan följer en beskrivning av dessa.

Affect (Affektmodalitet)

Positive-prospective: Meningsenheten är uttryckt med en positiv känsla som är riktad mot framtiden

Positive-retrospective: Meningsenheten uttrycks på ett positivt sätt som är riktad mot dåtiden.

Neutral: Meningsenheten är uttryckt med neutral känsla, eller ingen känsla alls.

Negative-prospective: Meningsenheten är uttryckt med en negativ känsla som är riktad mot framtiden.

Negative-retrospective: Meningsenheten är uttryckt med en negativ känsla som är riktad mot dåtiden. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Belief (Trosmodalitet)

Doxa-affirmation: Meningsenheten uttrycks utan någon tvekan och personen som ligger bakom uttalandet är säker på det denne säger.

Doxa-negation: Något är okänt för personen.

Probability: Något är osäkert men troligt.

Possibility: Något är möjligt.

Question: En fråga är uttryckt om något. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Function (Funktionsmodalitet)

Perceptive: Meningsenheten är uttryckt på ett sätt som inte lämnar utrymme för vidare frågor.

Signitive: Meningsenheten uttrycks på ett sätt som lämnar rum för vidare frågor.

Imaginative: Meningsenheten är uttryckt på ett sätt som att personen föreställer sig något. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Property (Ägandemodalitet)

My: Något tillhör mig.

Your: Något tillhör dig.

His/her/its: Något tillhör honom, henne, dess.

Our: Något tillhör oss.

Your (plural): Något tillhör er.

Their: Något tillhör dem.

None: Inget är sagt om ägande form. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Subject (Subjektmodalitet)

I: Jag är subjektet i meningsenheten.

We: Vi är subjektet i meningsenheten.

One-all: Alla i en specifik kontext skulle kunna vara subjektet i meningsenheten.

Unspecified: Subjektet i meningsenheten är inte specificerat. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Time (Tidsmodalitet)

Past: Något hände i dåtid.

Present: Något händer i nutid.

Future: Något kommer att hända i framtiden.

Present-past: Något hände i dåtid men har effekter i nutid.

Present-future: Något händer i nutid men har effekter i framtiden.

Always-recurrent: Något som alltid händer.

Empty: Något är sagt utan tidsangivelse. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Will (Viljegradsmodalitet)

Engagement: Personen som ligger bakom meningsenheten pratar med engagemang.

Aspiration: Meningsenheten är uttryckt med ett måttligt engagemang.

Wish-positive: Personen önskar att något ska inträffa.

Wish-negative: Personen önskar att något inte ska inträffa.

None: Inget är sagt som indikerar någon vilja. (Sages & Lundsten, 2004 s.203-205)

Steg 3

Det tredje steget utgörs av den fenomenologiska reduktionen som möjliggör tillämpandet av den intentionala analysen. Den intentionala analysen är en analys av det meningsinnehåll som erhållits genom epochén. Analysen syftar till att hjälpa forskaren att få fram samtliga så kallade partial intentions (delsyften) i texten, eftersom dessa tillsammans bildar den konstituerade meningen. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages m fl., 2001).

Steg 4

I detta steg sker en strukturerings av de erhållna partial intentions från steg tre. Detta görs för att forskaren ska kunna bilda den Noematiska kärnan (Noematic Kernel), som utgörs av samtliga entiteter och predikat. En entitet är det som existerar för deltagaren, och utgör således själva meningen som är en del av de partiella intentionerna. Ett predikat är sättet på vilket en entitet är uttryckt. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages m fl., 2001).

Steg 5

I detta steg kopplas modaliteterna samman med sina respektive entiteter och predikat vilket möjliggör det för forskaren att dra slutsatser om deltagarnas respektive uttryckssätt. Forskaren får genom detta steg en helhetsbild av det intentionala objektet. Med andra ord skapas en bild av deltagarens totala meningsstruktur (det kompletta Noemat). (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages m fl., 2001).

Steg 6

I det sjätte steget konstrueras en horisont. Begreppet horisont syftar till den uppfattning eller de förväntningar som en individ har av något, exempelvis en händelse, en situation eller en relation, och dessa förändras konstant. Tillsammans bildar samtliga horisonter individens livsvärld som är grunden för alla erfarenheter. (Lindén & Szybeck, 2003)

Steg 7

Det avslutande steget i MCA-analysen är konstruerandet av en livsvärld. Livsvärlden består av en beskrivning av vad som finns i deltagarens horisonter, och leder till en bild av hur personens omvärld uppfattas och konstitueras av denne. (Sages & Hensfelt-Dahl, 1999, Sages m fl., 2001).